

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.**PL**

Nr 8 (72), 27 kwietnia 2011

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039



Stało się!

Jan Paweł II błogostawiony

Cel: bezpieczny park
na Zakrzówku

Wokół miejscowego planu
zagospodarowania

Kosmiczny Kraków
Mistrzów

Hermaszewski promuje stolicę
Małopolski

**Prezydent Miasta Krakowa
Jacek Majchrowski**

**Wojewoda Małopolski
Stanisław Kracik**

**Marszałek Województwa Małopolskiego
Marek Sowa**

zapraszają na

Święto Konstytucji

3 Maja

Program uroczystości:

Godz. 10.00

Msza św. w katedrze na Wawelu

Złożenie wspólnego wieńca od Społeczności Krakowa i Małopolski
pod Krzyżem Katyńskim
pl. Ojca Adama Studzińskiego

Pochód patriotyczny Drogą Królewską na plac Matejki

Godz. 12.00

Uroczystość patriotyczna przed Grobem Nieznanego Żołnierza
pl. Matejki

Godz. 17.00

41. Lekcja Śpiewania „Majowa Jutrzenka”
przygotowana przez Loch Camelot
we współpracy z Biblioteką Polskiej Piosenki
Mały Rynek

KRAKÓW **Forma i Treść**
www.krakow.pl



Patroni medialni

Organizatorzy



WWW.KRAKOW.PL

Co ma rząd do kładki nad Wisłą?

Zdążyliśmy się już przyzwyczaić do kładki Ojca Bernatka. Wystarczy przejść się nad Wisłę, by zobaczyć, jak wielu turystów i krakowian z niej korzysta. Miasto chce zbudować kolejną pieszo-rowerową przeprawę łączącą Kazimierz z Ludwinowem. Czy to się uda? Nie wiadomo, rozporządzenie ministra finansów, które weszło w życie 1 stycznia tego roku, nakłada bowiem na samorządy kaganiec, który nie pozwoli im na planowanie nowych inwestycji.

W tej chwili samorządy mogą brać kredyty do wysokości 60 procent swojego dochodu, aby budować drogi, szkoły czy kanalizację. W przypadku Krakowa oznacza to, że zadłużenie miasta może sięgać 1 mld 800 mln zł. Jeśli weźmiemy pod uwagę nowy pomysł ministra finansów – możliwość zaciągania kredytów zmniejszy się do... 30 milionów zł, gdyż ograniczać będzie nas jeszcze 1-proc. deficyt od dochodów.

Jest to działanie motywowane chęcią dbania o finanse publiczne. Argumentacja to jednak dosyć pokretna, jeśli się weźmie pod uwagę, że długi samorządów stanowią ledwie 5,8 proc. całego długu publicznego. Reszta wygenerowana jest przez państwo. Jeszcze dziwniejsze wydaje się to, gdy spojrzymy na strukturę wydatków na inwestycje: rząd przeznaczają na nie jedynie 5 proc. budżetu, zaś samorządy 23 proc. swoich wydatków. W liczbach wygląda to w ten sposób: rząd na inwestycje przeznaczają 15 mld zł przy budżecie państwa sięgającym 300 mld zł, zaś samorządy – 40 mld zł ze 170 mld zł. Kto jest zatem największym inwestorem

w Polsce? Właśnie samorządy. Teraz chce się im tę możliwość ograniczyć.

Proszę się zastanowić, czym to będzie skutkować? W Krakowie nie będzie mogło powstać centrum kongresowe przy rondzie Grunwaldzkim, nie będzie można myśleć o przebudowie choćby ul. Igołomskiej. Tak, tak, nie powstanie nawet nowa przeprawa przez Wisłę, gdyż jej zaplanowany koszt to 38 milionów złotych.

W efekcie – pieniądze nie popłyną również do firm, które są wykonawcami miejskich zleceń.

Dotyczy to jednak dopiero planowanych inwestycji. A co z trwającymi? Minister chce również ograniczyć możliwość ich kontynuowania, zwiększając poziom zadłużenia samorządów poprzez wpisanie do niego umów o partnerstwie publiczno-prywatnym (czyli ktoś wyłoży własne pieniądze, buduje, a potem przez następne lata odzyskuje pieniądze, które wyłożył na inwestycję). Z dnia na dzień, niepomny starej zasady mówiącej o tym, że nie zmienia się reguł w trakcie gry.

Redakcja KRAKOWA.PL



foto: Wiesław Majka / UMK

KONKURS

W poprzednim numerze zadaliśmy Państwu dwa pytania: 1. Kiedy, gdzie i w ramach jakiej imprezy można otrzymać sadzonki kwiatów balkonowych i krzewów? 2. Czy w Krakowie można malować pisanki? Prawidłowe odpowiedzi to: 1. Sadzonki kwiatów balkonowych i krzewów można było otrzymać podczas Dni Ziemi, które odbywały się w dniach 15–16 kwietnia w alei Róż. 2. W Krakowie można już malować pisanki – prezydent Jacek Majchrowski uchylił zakaz w 2008 roku. Prawidłowych odpowiedzi udzielił Maciej Główny, Bolesław

Urbański i Filip Kacprzyk, którzy otrzymają od nas wejściówki na jedną z imprez: koncert w ramach 4. Festiwalu Muzyki Filmowej – „Czas honoru” oraz spektakl „Madama Butterfly” w Operze Krakowskiej. A oto najnowsze pytania konkursowe: 1. Jacy sportowcy promują Kraków w ramach projektu Kraków Miasto Mistrzów? 2. W którym roku powstał Młodzieżowy Dom Kultury Krzesławice? Odpowiedzi prosimy przysyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl – do 2 maja. Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody.



Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Kancelaria Prezydenta, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4.
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 161, I piętro, tel. (12) 616-15-29, e-mail: redakcja@um.krakow.pl.

Redaktor naczelny: Monika Chylaszek, sekretarz redakcji: Agata Mokrzycka.

Współpracownicy: Jan Machowski, Michał Koziół, Filip Szatanik, Jan Bińczycki, Małgorzata Kubowicz, Magdalena Bartlewicz, Beata Klejbuk-Goździńska, Kinga Sadowska, Katarzyna Fiedorowicz-Razmus, Błażej Siekierka, Przemysław Walaszczuk, Joanna Kijowska, Paulina Dębicka, Jan Gdowski.

Zdjęcia: Wiesław Majka, Paweł Krawczyk. Okładka: Natalia Gąsiorowska-Czarna.

Projekt graficzny: PRETEKST. Skład i łamanie: Pro Art Studio. Druk: Trans-Druk sp. j. Nakład: 30 tysięcy egz. ISSN 1898-9039.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w szpitalach miejskich i siedzibach jednostek miejskich. KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER S.A.: al. 29 Listopada 95, ul. Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Wysłouchów 22a, ul. Wysłouchów 27, ul. Kamińskiego 1b, ul. Długa 63, ul. Beskidzka/Witosa 28, ul. św. Tomasza 25, ul. Librowszczyzna 4, ul. Krowoderska 24, ul. Kalwaryjska 42, ul. Książnica (Biedronka), ul. Słoneckiego 9, ul. Powstańców 34c, ul. Kościuszki 17, os. Bohaterów Września 58, ul. Misiółka 1, ul. Jermianowskiego 12, ul. Nowohucka 52, al. Krasiciego 30, ul. Bora-Komorowskiego 31, ul. Pawia 5, ul. Nowohucka 33a, ul. Cwiklińskiej 18, ul. Wadowicka 6.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się 11 maja.

W numerze:

BEATYFIKACJA

4. Stało się!

Jan Paweł II błogosławiony.

7. Szlakiem pielgrzyna

Z bp. Janem Zającem i Katarzyną Gądek o turystyce pielgrzymkowej.

MIASTO

8. Cel: bezpieczny park na Zakrzówku

O miejscowym planie zagospodarowania.

9. Kosmiczny Kraków Mistrzów

Mirosław Hermaszewski promuje Kraków.

9. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

10. Wspaniali wybrani

Laureaci krakowskiej edycji „8 Wspaniałych”.

11. Podziemny Rynek nagrodzony!

Internauci docenili Kraków.

12. Bliżej do budowy ekospalarni

Podpisanie umowy na dofinansowanie projektu.

13. Jak sobie radzić z krocionogami?

Miniporadnik.

13. Ważne dla alergików

O monitoringu biologicznym na krakowskim Rynku.

14. Komisje dialogu obywatelskiego

Już wkrótce w Krakowie.

15. Z Wisły miasto wygląda inaczej

Rusza Krakowski Tramwaj Wodny.

KULTURA

16. Cracovia 3D w Krzysztoforach

Zapraszamy na wystawę.

16. XI Dni Tischnerowskie

Sesje, wykłady, spektakle – program.

17. „Uwikłanie” po krakowsku

Premiera filmu Jacka Bromskiego.

18. Juwenalia Krakowskie 2011

W maju wielkie święto studentów.

RADA MIASTA KRAKOWA

19. Od baraku do bastionu kultury

40 lat MDK Krzesławice.

20. Solidna marka od 750 lat

O gospodarce z Januszem Chwajolem.

21. Zostawmy podatki w Krakowie

Radni apelują do mieszkańców.

21. Kalendarium Przewodniczącego RMK i wiceprzewodniczących

22. Krakowianie, pomóżcie!

Stowarzyszenie w potrzebie.

23. Radni z bliska

Rozmowa z Jerzym Friedigerem.

HISTORIA

24. Niespokojna Wielkanoc 1909 roku

Zagadki kryminalne Krakowa.

25. Kalendarium krakowskie

Stało się! Jan Paweł II błogosławiony

Główne uroczystości beatyfikacyjne papieża Polaka odbędą się 1 maja na rzymskim placu św. Piotra. Ale nie wszyscy będą mogli tam być osobiście. Tego dnia wielu pielgrzymów z kraju i zagranicy przyjedzie do Krakowa – miasta, które ukochał i do którego chętnie wracał Jan Paweł II. Dlatego władze Krakowa robią wszystko, żeby umożliwić godne i bezpieczne uczestniczenie w świętowaniu beatyfikacji papieża Polaka.



fot. Wiesław Najko / UMK

Joanna Kijowska

Kraków to miasto, które doskonale pamięta nie tylko Jana Pawła II, głowę Kościoła katolickiego, ale i Karola Wojtyłę – studenta, robotnika, aktora, wykładowcę czy duszpasterza studentów i rodzin. To miasto ze słynnym na cały świat „papieskim oknem” przy ul. Franciszkańskiej 3 i największym na świecie centrum kultu Bożego Miłosierdzia, którego wielkim orędownikiem był Ojciec Święty. Dlatego właśnie tutaj przyjedzie wielu pielgrzymów, żeby świętować beatyfikację papieża Polaka. Władze Krakowa, krakowska Kuria Metropolitalna i Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego od kilku miesięcy wspólnie pracują nad tym, by zapewnić uroczystości godną oprawę, a pielgrzymom bezpieczeństwo. Dzięki tej współpracy realizowanych jest również wiele dedykowanych pamięci Jana Pawła II imprez kulturalnych i długofalowych projektów.

Kraków świętuje

Przeżywanie beatyfikacji Jana Pawła II, a także przypadającego w tym roku właśnie 1 maja Święta Bożego Miłosierdzia, poprzedzi nocne czuwanie w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Rozpocznie się ono 30 kwietnia o godz. 20.00 i potrwa do 5.00. Łagiewniki będą jednym z pięciu miejsc na świecie połączonych telemostem z Rzymem i z zebranymi tam na nocnej modlitwie wiernymi. W dzień beatyfikacji, 1 maja, o godzinie 10.00 rozpocznie się transmisja mszy św. z katedry św. Piotra w Rzymie, którą będzie można oglądać na telebimach rozstawionych w trzech miejscach – w sanktuarium w Krakowie-Łagiewnikach, na terenie budowanego Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” oraz na Rynku Głównym. Po południu, o godzinie 15.00, w łagiewnickim sanktuarium zostanie odprawiona godzina Miłosierdzia. Krakowskie uroczystości beatyfikacyjne zakończy organizowany przez Instytut Dialogu Międzykulturowego koncert „Wracam do Was. Błogosławiony Jan Paweł II”, który odbędzie się na Rynku Głównym o godz. 20.00. Będzie to plenerowe widowisko słowno-muzyczne z udziałem orkiestry symfonicznej, połączonych chórów oraz wokalistów i aktorów. Wystąpią m.in.: Zakopower, Kayah, Zbigniew Wodecki, Bracia, Ryszard Rynkowski, zespół IRA, Kasia Kowalska i Beata Rybotycka. Muzy-

ce towarzyszyć będą zdjęcia i krótkie materiały filmowe wyświetlane na telebimach. Daniel Olbrychski i Leszek Żurek przeprowadzą uczestników koncertu drogą pozostawionych przez Ojca Świętego drogowskazów dotyczących najistotniejszych aspektów życia człowieka, takich jak: wiara, nadzieja, miłość, prawda, szczęście, śmierć czy modlitwa. Zostaną one wybrane z kazań, homilii i encyklik Jana Pawła II.

Papieski tramwaj

Znaczna część pielgrzymów odwiedza przede wszystkim dwa miejsca – Pałac Biskupi w Krakowie z tzw. oknem papieskim przy ul. Franciszkańskiej 3 oraz Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach. W tym drugim odbędzie się też ważna część uroczystości związanych z beatyfikacją Jana Pawła II. Sprawne i bezpieczne dotarcie do Łagiewnik mają zapewnić czasowe zmiany w organizacji ruchu. – 1 maja zamknięta dla ruchu kołowego będzie ul. Siostry Faustyny. Jeśli wierni będą mieli problem z pokonywaniem tunelu pod ulicą Zakopiańską, wygradzimy barierkami przejście po jezdni. Z ulicy Zakopiańskiej nie będzie też lewoskrętu w ul. Siostry Faustyny, a prawe pasy na jezdniach ulic Tischnera, Herberta, Witosa i Nowosądeckiej będą służyć jako miejsca postojowe dla autobusów. Szczegółowe informacje na temat zmian w organizacji ruchu będziemy zamieszczać na bieżąco na naszej stronie internetowej – mówi Jacek Bartlewicz, rzecznik prasowy Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie. Pielgrzymi będą mogli łatwo dotrzeć do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i innych związanych z Janem Pawłem II miejsc także dzięki „Papieskiemu tramwajowi”, w który – właśnie z dniem 1 maja – zostanie przekształcony tramwaj linii numer 8. Przystanki na odcinku pomiędzy placem Inwalidów a pętlą tramwajową w Borku Fałęckim zyskają specjalne, wyróżniające

je oznaczenia. Oprócz głosowych zapowiedzi nazw kolejnego przystanku pasażerowie „Papieskiego tramwaju” będą mogli również usłyszeć krótkie informacje na temat miejsc związanych z Janem Pawłem II, które znajdują się w pobliżu. Komunikaty będzie odczytywał znany polski aktor Andrzej Seweryn. Podobne informacje – w trzech językach (polskim, angielskim i włoskim) – znajdą się również na ulotkach umieszczonych w wiatach przystankowych na trasie

Pielgrzymi będą mogli łatwo dotrzeć do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia i innych związanych z Janem Pawłem II miejsc także dzięki „Papieskiemu tramwajowi”.

► „Papieskiego tramwaju”, tuż obok rozkładów jazdy. Rada Miasta Krakowa zdecydowała również, że w związku z beatyfikacją Jana Pawła II przejazd „Papieskim tramwajem” w dniach 1–3 maja będzie bezpłatny. Za darmo, 29 kwietnia–2 maja, komunikacją miejską będą mogli natomiast jeździć wolontariusze-ratownicy zapewniający zabezpieczenie medyczne podczas uroczystości beatyfikacyjnych. Projekt „Papieski tramwaj” realizowany jest we współpracy Urzędu Miasta Krakowa, Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie i Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!”.

Miasto deklaruje również, że dokłada wszelkich starań, by zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom beatyfikacyjnych uroczystości. Nad logistycznym przygotowaniem miasta do przyjęcia dużej liczby turystów czuwa specjalny, powołany przez Prezydenta Miasta Krakowa zespół, którym kieruje Adam Młot, Dyrektor Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMK. – Mobilizujemy wszystkie służby, od służby ochrony kolei poczynając, poprzez policję, straż miejską i jednostki odpowiedzialne za organizację ruchu, na żandarmerii wojskowej kończąc – mówi dyrektor Młot.

Filmy, koncerty i wystawy

Pamięci błogosławionego Jana Pawła II dedykowane są również liczne wydarzenia kulturalne. Zapoczątkowała je premiera dokumentalnego filmu „Jan Paweł II. Szukałem Was...”, która odbyła się 10 marca w Kijów.Centrum. Od po-

czątku kwietnia zorganizowano też kilkanaście koncertów, wystaw tematycznych i pokazów filmów poświęconych osobie i pontyfikatowi papieża Polaka. – Beatyfikacja to otwarcie kolejnego etapu życia Jana Pawła II, pierwszy zakończył się 2 kwietnia 2005 roku. To czas, w którym rozpoczyna się kult błogosławionego. Liczne wydarzenia kulturalne, naukowe i religijne jednoznacznie wskazują, że pamięć o papieżu Polaku jest w naszym kraju, a zwłaszcza w Krakowie, wciąż żywa – mówi ks. kardynał Stanisław Dziwisz podczas jednej z konferencji prasowych dotyczących przygotowań Krakowa do beatyfikacji Jana Pawła II. Od 29 kwietnia na Rynku Głównym będzie można natomiast oglądać nietypową wystawę zdjęć z pobytu Jana Pawła II w Krakowie i innych miastach województwa małopolskiego „Jan Paweł II. Album rodzinny” (potem zostanie ona przeniesiona przed Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego przy ul. Powiśle). Wystawa jest nietypowa z dwóch powodów – po pierwsze dlatego, że oprócz archiwalnych zdjęć wykonanych przez zawodowych fotografów oraz tych nadesłanych przez stronę włoską prezentuje ona także fotografie z prywatnych albumów krakowian, uczestników papieskich pielgrzymek. Po drugie, będzie ona miała swoją siostrę bliźniaczkę – podobna do krakowskiej wystawa stanie na jednym z placów Rzymu, a w jej uroczystym otwarciu – które planowane jest również na 29 kwietnia, weźmie udział prezydent Jacek Majchrow-

ski. Krakowskiej wystawie towarzyszy także okazjonalny album ze zdjęciami oraz wspomnieniami z wizyt Ojca Świętego w ojczyźnie. Od dzisiaj (27 kwietnia), na krakowskich Plan-tach można natomiast oglądać przygotowaną przez Instytut Dialogu Międzykulturowego wystawę „Błogosławiony Jan Paweł II. Droga do świętości”, która pozwala zobaczyć najciekawsze wydarzenia pontyfikatu Jana Pawła II okiem znanego polskiego fotografa – Adama Bujaka. Jutro (28 kwietnia), w kościele św. Piotra i Pawła, za sprawą Andrzeja Seweryna i Krakowskiej Opery Kameralnej zabrmi z kolei poemat Jana Pawła II „Tryptyk rzymski” (godz. 19.00). Tego samego dnia w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej odbędzie się też wieczór poezji Karola Wojtyły, a 1 maja wyjątkowy, dedykowany Janowi Pawłowi II Krakowski Salon Poezji „Wujek” (Teatr im. J. Słowackiego).

Muzeum na kółkach

Koncerty, wystawy i filmy to nie wszystko. Postać i pontyfikat błogosławionego Jana Pawła II będzie promować Mobilne Muzeum Jana Pawła II, które wyruszyło w trasę po Polsce właśnie z Krakowa. Mobilne muzeum to 18-metrowy samochód w barwach papieskich (ma 62 m kw. powierzchni wystawienniczej), wyposażony w klimatyzowaną naczepę, w której znajduje się platforma prezentacyjna. W tym mobilnym pawilonie wystawienniczym Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” zorganizowało ekspozycję poświęconą osobie i dziełu Karola Wojtyły – Jana Pawła II, której towarzyszy ogólnopolska akcja informacyjna na temat centrum powstającego w sąsiedztwie Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach. Największą atrakcją wystawy stanowią osobiste pamiątki po papieżu Polaku przekazane przez metropolitę krakowskiego Stanisława Dziwisza, Muzeum Archidiecezjalne Kardynała Karola Wojtyły w Krakowie oraz Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Wśród najcenniejszych pamiątek prezentowanych w ramach ekspozycji są m.in.: sweter-serdak, którego Ojciec Święty używał podczas zimowych podróży, biała papieska piuska, narty, pióro oraz różaniec, na którym modlił się Jan Paweł II. Niewątpliwie uwagę zwiedzających zwróci także zegar kominkowy pochodzący z osobistych apartamentów Jana Pawła II w Castel Gandolfo, którego wskazówki zatrzymały się na godzinie 21.37. Mobilne muzeum będzie można zobaczyć w Krakowie 1 maja – stanie przy sanktuarium w Łagiewnikach.

Szczegółowe informacje o wydarzeniach organizowanych w Krakowie i województwie małopolskim w związku z beatyfikacją Jana Pawła II są dostępne na miejskich stronach: www.krakow.travel, www.karnet.krakow.pl.



foto: Paweł Kravczyk / UMK

Postać i pontyfikat błogosławionego Jana Pawła II będzie promować mobilne muzeum, które wyruszyło w trasę po Polsce.

Szlakiem pielgrzymia



fot. Tadeusz Warczak



fot. Władysław Majka / UMK

O turystyce pielgrzymkowej w Krakowie i o tym, czy krakowskie Łagiewniki staną się drugą Jasną Górą, z biskupem **Janem Zającem**, kustoszem Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach, oraz **Katarzyną Gądek**, zastępcą dyrektora Wydziału Informacji, Turystyki i Promocji UMK, rozmawia Joanna Kijowska.

bp Jan Zając

Polski katolicyzm jest raczej katolicyzmem „maryjnym”. Czy właśnie ze względu na to sanktuarium w Łagiewnikach staje się centrum światowego kultu Bożego Miłosierdzia dla pielgrzymów z zagranicy, ale nie jest jeszcze głównym celem pielgrzymek dla Polaków?

JZ: Nie ma „polskiego katolicyzmu”. Natomiast pobożność polskich katolików może mieć wymiar maryjny. Centrum wiary katolickiej jest bowiem zawsze osoba Jezusa Chrystusa. Maryja, matka Jezusa prowadzi do swego syna. Modląc się do Matki Bożej, prosimy o wstawiennictwo u Jezusa. „Przez Maryję do Jezusa” – jest dewizą pobożności nie tylko polskich katolików. W sanktuarium w Łagiewnikach Matka Boża Miłosierdzia wskazuje na Jezusa Miłosiernego.

Czy sanktuarium w Łagiewnikach ma szansę na to, by stać się drugą Jasną Górą?

JZ: Sanktuarium staje się stałym centrum kultu Miłosierdzia Bożego – dzieje się to od 2002 roku, gdy Jan Paweł II stworzył to miejsce dla całego świata. W ciągu roku przybyło tutaj ponad milion pielgrzymów z Polski, a około pół miliona z prawie 90 krajów świata. Wzgórze łagiewnickie od kilkudziesięciu lat i Jasna Góra od 600 lat są miejscami spotkania człowieka z Bogiem i nie mogą ze sobą konkurować. Dom Syna i Dom Matki jest otwarty dla wszystkich. Szlak pielgrzymi często prowadzi z Jasnej Góry do Łagiewnik i odwrotnie.

Czy beatyfikacja Jana Pawła II przyczyni się do zwiększenia liczby pielgrzymów przybywających do Łagiewnik i wzrostu rangi łagiewnickiego sanktuarium w Polsce i na świecie?

JZ: Dwukrotny pobyt Ojca Świętego Jana Pawła II w Łagiewnikach – w 1997 r. i 2002 r. – spowodował prawdziwy „wybuch” ruchu pielgrzymkowego do tego miejsca; rocznie sanktuarium odwiedza od kilkudziesięciu tysięcy do prawie dwóch milionów osób. W chwili ogłoszenia terminu beatyfikacji wzrosło zainteresowanie tym miejscem, zwłaszcza że wyniesienie do chwały ołtarzy Apostoła Miłosierdzia przypadnie w Święto Miłosierdzia, które ustanowił Jan Paweł II. Kraków stanie się w tym dniu „drugim Rzymem”.

Czy zdaniem księdza pomysł umieszczenia ampułki z krwią papieża Polaka w Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” należy traktować jako wyróżnienie dla Krakowa, czy raczej słusznie budzi on kontrowersje?

JZ: Umieszczenie relikwii w ołtarzu kaplicy poświęconej nowemu błogosławionemu to przekazanie nam znaku duchowej obecności wśród nas kogoś, kto był i jest nam bliski. Relikwie nie są wyróżnieniem miasta czy instytucji – ale darem Jana Pawła dla wszystkich, którzy spotykać się będą na modlitwie w nowym sanktuarium, w królewskim mieście Krakowie.

Katarzyna Gądek

Czy turystyka pielgrzymkowa to ważny sektor promocji naszego miasta?

KG: Wystarczy wspomnieć, że motywy religijne i odnowa duchowa znalazły się na trzecim miejscu wśród powodów przyjazdu do Krakowa, które wymieniają włoscy i niemieccy turyści, którzy odwiedzili nasze miasto w 2010 roku. Wyżej uplasowały się tylko: zwiedzanie zabytków i wypoczynek. Nasze badania wskazują też, że dla ogółu turystów cele religijne zajmują piątą pozycję spośród wymienianych przyczyn przyjazdu.

Co zamierza zrobić miasto, by zachęcić turystę odwiedzającego sanktuarium w Krakowie-Łagiewnikach do tego, żeby zobaczył również centrum Krakowa?

KG: Na terenie sanktuarium działa punkt sieci InfoKraków udzielający informacji na temat wszelkich atrakcji miasta, które powinny zaciekać pielgrzymów. Z początkiem maja tramwaj linii numer 8 stanie się „Papieskim tramwajem” łączącym m.in. sanktuarium z ul. Franciszkańską i innymi, związanymi z Janem Pawłem II miejscami w centrum miasta. Uzupełniamy też oznakowania dojazdów pomiędzy sanktuarium a przystankiem tramwajowym przy Zakopiance.

Jakie inicjatywy miasta kierowane są właśnie do turystów-pielgrzymów?

KG: Dla turystów zainteresowanych aspektami religijnymi kultury naszego miasta funkcjonują oznakowane tematyczne szlaki turystyczne: Szlak św. Stanisława, Ścieżkami Jana Pawła II, Krakowski Szlak Świętych czy Szlak Świętej Siostry Faustyny. Trzem ostatnim towarzyszą foldery w kilku najważniejszych wersjach językowych. Przygotowujemy jeszcze szerszą ofertę wydawnictw opisujących religijny fenomen Krakowa. Bogaty kalendarz wydarzeń religijnych znajdzie się również w miejskim portalu turystycznym: www.krakow.travel.pl.

Czy można się spodziewać, że beatyfikacja Jana Pawła II przyczyni się do zwiększenia liczby pielgrzymów przyjeżdżających do Krakowa?

KG: W Krakowie-Łagiewnikach powstaje Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!”. W jego tzw. dolnym kościele, pod wezwaniem Jana Pawła II, zostaną umieszczone relikwie papieża Polaka: ampułka z jego krwią. Wydaje się więc, że osoby szukające śladów świętych, wpiszą krakowskie Łagiewniki na listę miejsc, które obowiązkowo trzeba odwiedzić.

Cel: bezpieczny park na Zakrzówku

Od kilku już lat zagospodarowanie obszaru Zakrzówka wzbudza szerokie zainteresowanie krakowian. W doniesieniach medialnych często pojawiają się informacje o zamiarze zabudowy Zakrzówka. Intencją władz miasta jest natomiast takie zagospodarowanie tych terenów, żeby w pierwszej kolejności utworzyć wokół zalewu otwarty park miejski z infrastrukturą umożliwiającą bezpieczne korzystanie z walorów Zakrzówka.



fot. Wiesław Małki / UMK

By Zakrzówek, a szczególnie zalew, mógł bezpiecznie służyć mieszkańcom, konieczne jest wprowadzenie całościowej wizji zagospodarowania terenu.

Kinga Sadowska

Mówiąc o Zakrzówku, z pewnością należy sprecyzować, jaki teren mamy na myśli. Otóż właściwie rozumiany Zakrzówek to zbiorniki z wodą i otaczające je wapienne skały i wyrobiska, ciągnące się od parku Skały Twardowskiego do ulicy Wyłom. Ulica ta prowadzi nad zalew, jest także głównym traktem rowerowo-pieszym, którym dociera się w głąb terenów rekreacyjnych.

Warto mieć przy tym na uwadze dwa istotne fakty: korzystanie z zalewu jest po pierwsze nielegalne, po drugie niebezpieczne. Przeważająca część Zakrzówka jest własnością prywatną. Od lat teren wokół zalewu jest ogrodzony, widnieje tu także tablica informująca o zakazie

wstępu na teren jeziora. Mimo to zalew przyciąga wielu amatorów spacerów, kąpeli, skoków do wody czy nocnych imprez. Jest to niepokojące, bo w obecnym kształcie, bez nadzoru ratowników, teren ten jest nieprzystosowany do celów rekreacyjnych. Statystyki służb miejskich pokazują, że Zakrzówek jest miejscem wielu tragicznych wypadków.

Żeby obszar Zakrzówka, a szczególnie zalewu, mógł bezpiecznie służyć wszystkim, konieczne jest wprowadzenie całościowej wizji zagospodarowania tego terenu. Wizji, która doprowadzi do utworzenia w tym miejscu ogólnodostępnego parku miejskiego.

Miastu zależy przy tym, by park został zrealizowany na podstawie ustaleń miejscowego planu, a nie decyzji o warunkach zabudowy.

– Publiczna przestrzeń powinna być zagospodarowana przy udziale i po uzyskaniu opinii wszystkich zainteresowanych, a to gwarantuje tylko procedura planistyczna. Chcemy, by mieszkańcy wypowiedzieli się, jakiego chcą parku – mówi Magdalena Jaśkiewicz, dyrektor Biura Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa.

Projekt planu został sporządzony już w poprzedniej kadencji, jednak m.in. wskutek protestów jego uchwalenie nie doszło do skutku. Bez planu kształt, charakter i sposób zagospodarowania parku zostałyby rozstrzygnięty bez udziału krakowian. Aby tak się nie stało, prezydent Krakowa Jacek Majchrowski zdecydował się na rozpoczęcie nowej procedury planistycznej dla obszaru „Park Zakrzówek”. Plan ten ma przede wszystkim umożliwić wykorzystanie tego rejonu na publiczne cele rekreacyjne, wypoczynkowe i sportowe, przy uwzględnieniu jego walorów przyrodniczych oraz widokowych.

31 marca zakończono przyjmowanie wniosków do planu, będą one rozpatrywane przez prezydenta Krakowa w czasie sporządzania jego projektu. Z efektem tych prac mieszkańcy będą mogli zapoznać się podczas wyłożenia projektu planu do publicznego wglądu. Wówczas też będzie można składać do niego uwagi.

W świetle powyższych faktów nie jest prawdą rozpowszechniana informacja, wedle której teren Zakrzówka będzie przewidziany pod zabudowę blokową, która zniszczy dziki teren skał i zbiornika wodnego. – Do zainwestowania został wskazany zaledwie niewielki fragment stawu (około 17 ha) przylegający do istniejącej już zabudowy, położony poza szlakami spacerowymi i nieużytkowany rekreacyjnie – mówi dyrektor Magdalena Jaśkiewicz. Podobnie jak na Zakrzówku, większość tych gruntów jest własnością prywatną.

Prezydent przychylił się do propozycji mieszkańców, aby także dla tego obszaru rozpocząć nową procedurę planistyczną, ustalając m.in. zasady obsługi komunikacyjnej, parkowania, przewidzieć lokalizację podstawowych usług i określić zasady budowania nowych obiektów. Sporządzany jest więc plan dla obszaru „Rejon św. Jacka – Twardowskiego” obejmujący teren ograniczony ulicami: Praska, Nowaczyńskiego, Kapelanka, przebiegiem tzw. kanału krakowskiego, ul. św. Jacka, a dalej ulicami Wyłom i gen. Zielińskiego.

– Na tym etapie najważniejsza jest rzeczowa i odpowiedzialna debata, która pozwoli na znalezienie rozwiązań zapewniających równowagę pomiędzy ochroną i zagospodarowaniem otwartych terenów rekreacyjnych a wykorzystaniem terenów sąsiednich dla realizacji uzasadnionych inwestycji i prawidłowej obsługi obszaru – dodaje dyrektor Jaśkiewicz.

Kosmiczny Kraków Mistrzów

Pięćdziesiąta rocznica pierwszego lotu człowieka w kosmos została uhonorowana w Krakowie w szczególny sposób. Poza trzydniową konferencją naukową, w której wzięli udział wybitni kosmonauci Mirosław Hermaszewski i Musa Manarow, miasto rozszerzyło swój program Kraków Miasto Mistrzów o nową gałąź – współpracę z młodymi naukowcami, specjalistami i osobami zajmującymi się nowymi technologiami.

■ Marcin Sigmund

Zorganizowane przez Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie oraz jego Centrum Kultury i Języka Rosyjskiego we współpracy z Urzędem Miasta Krakowa obchody 50-lecia lotu Jurija Gagarina rozpoczęły się konferencją poświęconą temu historycznemu wydarzeniu i półwieczu załogowej eksploracji kosmosu. Wzięli w niej udział dwaj kosmonauci, którzy w sposób szczególny zapisali się w historii podboju kosmosu – Mirosław Hermaszewski i Musa Manarow. Mirosław

Hermaszewski jest pierwszym i jak do tej pory jedynym Polakiem, który poleciał w kosmos. 27 czerwca 1978 r. wystartował z kosmodromu Bajkonur na pokładzie statku Sojuz-30. Lot Hermaszewskiego trwał 7 dni, 22 godziny, 2 minuty i 59 sekund. Drugi kosmonauta, urodzony w Baku (Azerbejdżan) Musa Manarow, był w kosmosie dwa razy. Jego pierwszy lot rozpoczął się w grudniu 1987 r. i trwał aż 365 dni. Tym samym został pierwszym człowiekiem na świecie (obok Władimira Titowa, z którym odbywał lot) przebywającym w kosmosie nieprzerwanie przez rok.

Właśnie Mirosławowi Hermaszewskiemu prezydent Jacek Majchrowski wręczył oficjalne zaproszenie do włączenia się w prace kapituły programu Kraków Miasto Mistrzów. Jedyny polski kosmonauta stał się tym samym pierwszą osobą związaną ze światem nauki i nowych technologii zaproszoną przez miasto do współpracy przy tym projekcie. – Generał Mirosław Hermaszewski oraz Musa Manarow to osoby, które dokonały rzeczy niezwykłej: symbolicznego przekroczenia granicy naszego świata i ziemskiej przestrzeni. To dla wielu było niewyobrażalne – mówi Monika Piątkowska, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. marki Kraków.

U podstaw projektu Kraków Miasto Mistrzów leży przekonanie, że największym i najcenniejszym kapitałem Krakowa są ludzie. Projekt polega na zapraszaniu do partnerskiej współpracy krakowian osiągniętych najwyższe światowe sukcesy. Pierwsza edycja programu miała charakter sportowy. W gronie ambasadorów promujących miasto znaleźli się: kierowca rajdowy, wicemistrz świata JWRC Michał Kościuszko oraz dwie najlepsze polskie tenisistki: Agnieszka i Urszula Radwańskie. Prezydent Jacek Majchrowski prowadzi rozmowy z kolejnymi krakowianami osiągniętych sukcesy. Wkrótce nasze miasto będzie miało nowych utalentowanych ambasadorów w świecie.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

14 kwietnia

- Prezentacja trasy 68. Tour de Pologne.
- Ogłoszenie wyników plebiscytu na Wydarzenie Historyczne Roku 2010 – pierwsza nagroda dla podziemi Rynku.



16 kwietnia

- Otwarcie targów wielkanocnych na Rynku Głównym.



- Gala zamknięcia festiwalu Off Plus Camera.

17 kwietnia

- Otwarcie X Cracovia Maraton.

18 kwietnia

- Spotkanie z członkami Stowarzyszenia Kombatanów Misji Pokojowych ONZ.
- Uroczysta msza święta w bazylice Mariackiej i koncert okolicznościowy z okazji pierwszej rocznicy pogrzebu pary prezydenckiej „10 kwietnia in memoriam”.

19 kwietnia

- Otwarcie orlika przy zbiegu ulic Lipskiej i Myśliwskiej.

20 kwietnia

- Podpisanie umowy na dofinansowanie budowy ekospalarni odpadów w Krakowie.
- Posiedzenie kapituły „Bezpieczny Kraków”.

21 kwietnia

- Podpisanie umowy w sprawie budowy hali widowiskowej w Czyżynach.

23 kwietnia

- Udział w tradycyjnym święceniu pokarmów wielkanocnych przed bazyliką Mariacką.

25 kwietnia

- Zakończenie 8. edycji Festiwalu Misteria Paschalia.

27 kwietnia

- Posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego (Warszawa).

Wspaniali wybrani

Kamila Pokład będzie reprezentować Kraków w ogólnopolskich eliminacjach Samorządowego Konkursu Nastolatków „8 Wspaniałych” 2011. Uczennica III klasy XXVIII LO wraz z siedmioma innymi osobami została laureatką krakowskiej edycji konkursu.



fot. Wiesław Majer / UMK

Zwycięska ósemka tegorocznej edycji konkursu „8 Wspaniałych” w nagrodę pojedzie do Hiszpanii.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

„8 Wspaniałych” to konkurs skierowany do młodych ludzi w wieku 14–19 lat uczących się w Krakowie, wyróżniających się konsekwentną postawą pomocy potrzebującym, podejmowaniem służby na rzecz społeczeństwa i środowiska, odwagą w obronie dobra i prawdy, nienaganną postawą w życiu codziennym. Organizatorami konkursu w Krakowie są Młodzieżowy Dom Kultury „Dom Harcerza” i Urząd Miasta Krakowa. Do tegorocznej edycji zgłoszono 48 kandydatek i kandydatów.

8 wspaniałych

JUSTYNA BURNETKO

Uczennica III klasy Gimnazjum nr 49 w Krakowie. Inicjuje większość działań na terenie szkoły i poza nią. Organizuje zajęcia edukacyjne dla młodszych uczniów. Bierze udział w projekcie „Diament”. Jako wolontariuszka pracuje z dziećmi w Samorządowym Przedszkolu nr 107, angażuje się w „Żonkilowy Tramwaj”, „Pola Nadziei”, w pomoc dla świetlicy im. Brata Alberta w Radwanowicach, w pracę z ludźmi niepełnosprawnymi we wspólnocie „Wiara i Światło”.

KATARZYNA CZAKON

Uczennica II klasy XXIII LO w Krakowie. Opiekuje się osobami z głębokim niedosłuchem, mimo że sama w lżejszym stopniu boryka się z podobnym problemem. Bierze udział w zbiórkach żywności PCK, pomaga kolegom i koleżankom w nauce. Jest przewodniczącą samorządu klasowego. Współredaguje młodzieżowy portal internetowy „Odłot”, który powstał z myślą o integracji młodzieży. Aktywnie od trzech lat uczestniczy w Festiwalu Integracyjnym.

MICHAŁ GOSTYŃSKI

Uczeń III klasy Gimnazjum nr 17 w Krakowie. Zaangażowany w pracę Szkolnego Koła Wolontariusza „SOS z 17-tką”, którego jest przewodniczącym. Współtworzy szkolny radiowęzeł, który z jego inicjatywy najpierw wyremontowano, oraz cykl spotkań dla emerytów dzielnicy V „Wspólne śpiewogranie”. Od 2009 roku działa na rzecz Fundacji „Współpracujmy”. Uczestniczył w cyklu przedsięwzięć edukacyjno-artystycznych „Łączymy pokolenia”.

OLIWIJA KASINA

Uczennica II klasy VIII LO w Krakowie. Zaangażowana w systematyczną opiekę i pomoc

w nauce i wychowaniu dzieci z Fundacji Ruperta Mayera Dzieło Pomocy Dzieciom. Pomagała malej Julce, a teraz Januszkowi. Szerzy ideę krwiodawstwa i dawstwa szpiku dla chorych na białaczkę. Pomagała w organizacji wigilii dla dzieci z 4 krakowskich domów dziecka. Koordynowała akcję Szlachetna Paczka w szkole.

KATARZYNA MICHALEWSKA

Uczennica III klasy X LO w Krakowie. Od trzech lat drużynowa I Korzkiewskiej Gromady Zuchów w Szczepie Zielonym ZHP w Zielonkach. Aktywna w Szkolnym Kole Wolontariatu. Uczestniczyła w projekcie „Mieć wyobraźnię miłosierdzia”. Tworzyła scenariusze przedstawień dla mieszkańek domu pomocy społecznej. Jest animatorką parafialnej scholi młodzieżowej.

KAMILA POKŁAD

Uczennica III klasy XXVIII LO w Krakowie. Wolontariuszka programu „Starszy brat, starsza siostra”. Koordynatorka pomocy osobom starszym z rejonu parafii mariackiej. Przewodnicząca Szkolnego Koła Caritas nr 43, współpracuje z Centrum Wolontariatu Caritas. Organizatorka i koordynatorka imprez oraz akcji społecznych i charytatywnych takich jak: Szlachetna Paczka, Czerwonokrzyska Gwiazdka, Wielki Piknik Dobrych Serc, mikołajki, „Podziel się nie tylko opłatkiem”. Brała udział w projekcie „Młodzież pamięta”.

AGNIESZKA ROŻEK

Uczennica III klasy Gimnazjum nr 74 w Krakowie. Jako wolontariusz zaangażowana w dziekanacie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Niepołomicach. Przewodniczy klubowi „Widzialna Dłoń”. Jest wiceprzewodniczącą Szkolnego Klubu Przyjaciół Żonkila. We współpracy z pedagogiem szkolnym prowadzi pogotowie naukowe. Zaangażowana w organizację wigilii dla osób samotnych, w kwesty na rzecz Hospicjum św. Łazarza, w prace sekcji „Ciekawy świat wokół nas”.

SYLWIA ŻYBURA

Uczennica II klasy IV LO w Krakowie. Wolontariuszka od 2005 r., działa w Centrum Wolontariatu Caritas w Krakowie. Miała swój udział w powstaniu świetlicy środowiskowej dla dzieci przy ul. Malborskiej, co wymagało pozyskania środków na remont i wyposażenie. Od dwóch lat uczestniczy w programie „Starszy brat, starsza siostra”, pomagając 12-letniemu Dawidowi. Opiekuje się także starszą osobą. W 2010 r. otrzymała nagrodę dla wyróżniających się wolontariuszy Krakowa.

Podziemny Rynek nagrodzony!

Nie mogło być inaczej. W plebiscycie na wydarzenie historyczne roku 2010, zorganizowanym przez Muzeum Historii Polski oraz portal www.historia.org.pl, na pierwszym miejscu znalazło się otwarcie szlaku turystycznego w podziemiach Rynku Głównego w Krakowie. Ale to nie jedyne krakowskie wydarzenie docenione przez internautów.

Beata Klejbuk-Goździalska

Trzecia edycja plebiscytu wyglądała nieco inaczej niż dotąd. Tym razem przebiegała dwuetapowo – najpierw można było zgłaszać (wraz z uzasadnieniem) wydarzenia z roku 2010, z których jury do następnego etapu zakwalifikowało dziesięć. Decyzję o tym, które zeszłoroczne wydarzenie było najważniejsze, pozostawiono internautom. Spośród kilku tysięcy oddanych głosów ponad 18 proc. przypadło zwycięskiemu otwarciu podziemi Rynku Głównego w Krakowie. – Krakowskie instytucje kultury zazwyczaj otrzymywały nagrody, które przyznawali eksperci, to wyróżnienie ma zupełnie inny wymiar. Na podziemia Rynku głosowali internauci, którzy byli, widzieli i odbierali tę ekspozycję będącą niezwykle połączeniem historii przedlokacyjnej z nowoczesną technologią. To sprawia, że nagroda jest dla miasta wyjątkowo cenna – mówił podczas uroczystości wręczenia nagród prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Nie tylko podziemia Rynku mogą pochwalić się wysoką lokatą w plebiscycie. Na czwartym miejscu znalazło się otwarcie wystawy „Kraków – czas okupacji 1939–45” w dawnej fabryce Schindlera w Krakowie, docenione przez 10 proc. głosujących. Krakowskie wydarzenia w tym roku zdominowały listę konkursową. Do finałowej dziesiątki jury w składzie: prof. dr hab. Andrzej Chwalba, prof. dr hab. Antoni Dudek, dr hab. Igor Kąkolowski, Marek Stremiecki, Wojciech Duch, Kamil Janicki i Sebastian Pawlina wybrało (z ponad trzydziestu zgłoszonych) aż pięć przedsięwzięć związanych z naszym miastem. – Nie jest to werdykt zaskakujący. W zeszłym roku w Krakowie doszło do spektakularnych, trudnych do pominięcia wydarzeń o charakterze kulturalnym – skomentował wyniki plebiscytu Marek Kostro, dyrektor Muzeum Historii Polski. – Otwarcie podziemi Rynku to wydarzenie ważne w skali światowej, podobnie jest z ekspozycją w muzeum w dawnej fabryce Schindlera. Takiego roku w Krakowie już prędko nie będzie, choć jako dyrektor Muzeum Historii Polski cieszę się z każdej powstającej inicjatywy

Wydarzenie historyczne 2010

- 1. miejsce: otwarcie podziemi Rynku Głównego w Krakowie – 18,399% głosów**
- 2. miejsce: VI Rekonstrukcja Bitwy Warszawskiej 1920 r. – 12,653% głosów**
- 3. miejsce: animowana historia Polski Platige Image na Expo 2010 – 11,217% głosów**
- 4. miejsce: otwarcie w dawnej fabryce Schindlera w Krakowie wystawy „Kraków – czas okupacji 1939–1945” – 10,328% głosów**
- 5. miejsce: obchody 600. rocznicy bitwy pod Grunwaldem – 9,917% głosów**
- 6. miejsce: wybór projektu Muzeum II Wojny Światowej – 9,302% głosów**
- 7. miejsce: otwarcie nowego Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie – 8,891% głosów**
- 8. miejsce: portal Mapa kultury – 8,823% głosów**
- 9. miejsce: otwarcie „Nowych Sukiennic”, Galeria Sztuki Polskiej XIX w. – 7,045% głosów**
- 10. miejsce: wystawa na Wawelu „Na znak świetnego zwycięstwa...” – 3,419% głosów**

dotyczącej historii i upamiętniania dziedzictwa narodowego.

Do konkursu można było zgłaszać wydarzenia o różnym charakterze – nie tylko inauguracje ekspozycji, ale także rekonstrukcje historyczne, filmy, portale internetowe, happeningi czy nawet targi. Wśród zgłaszających znalazły się urzędy, stowarzyszenia, muzea, portale historyczne, parafie, a także sami uczestnicy zgłaszanych wydarzeń. Internauci mieli więc spory wybór, co pokazuje „medalowa” trójka: pierwsze miejsce przypadło ekspozycji muzealnej, drugie miejsce zajęła VI Rekonstrukcja Bitwy Warszawskiej 1920 (V edycja imprezy była zeszłorocznym zwycięzcą plebiscytu), a na trzecim miejscu znalazła się ośmiominutowa animowana historia Polski w reżyserii znakomitego Tomasza Bagińskiego.

Jak podkreślają organizatorzy, celem plebiscytu jest uhonorowanie organizatorów, twórców oraz inicjatorów najciekawszych przedsięwzięć historycznych w Polsce. Każdego roku w całym kraju organizowane są liczne imprezy o charakterze historycznym – plebiscyt pokazuje nie tylko ich różnorodność, ale także popularność wśród Polaków.



Otwarcie podziemi Rynku Głównego zwyciężyło w plebiscycie na Wydarzenie Historyczne Roku 2010.

Blżej do budowy ekospalarni

– Ten dokument to ważny krok na drodze do budowy krakowskiej ekospalarni odpadów – komentował prezydent Jacek Majchrowski po podpisaniu umowy na unijne dofinansowanie projektu „Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie”. Dokument został zawarty między Krakowskim Holdingiem Komunalnym S.A. a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Jan Machowski

W środę 20 kwietnia została podpisana umowa na dofinansowanie projektu „Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie”. Jego celem jest uporządkowanie i organizacja gospodarki śmieciami na terenie naszego miasta w zgodzie z przepisami krajowymi i Unii Europejskiej.

Projekt zakłada budowę Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie. To końcowy element miejskiego systemu gospodarki odpadami. – Umowa podpisana przez Krakowski Holding Komunalny S.A. przybliżyła nas do realizacji krakowskiej ekospalarni – komentował prezydent Krakowa Jacek Majchrowski po podpisaniu umowy.

Projekt „Program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie”, którego wartość netto szacowana jest na 645 mln złotych, zakłada też zakup około 400 kompletów pojemników do selektywnej zbiórki. Przewidziano również prowadzenie działalności promocyjnej i edukacyjnej. Kwota unijnego dofinansowania wyniesie około 371 mln złotych.

Przypomnijmy, że Kraków od kilkunastu lat przymierzał się do budowy zakładu termicznego przekształcania odpadów. Jednak przełomowa dla projektu okazała się druga kadencja prezydenta Jacka Majchrowskiego.

W lutym 2009 roku, po przeprowadzeniu analizy wielokryterialnej, prezydent Krakowa ogłosił decyzję o lokalizacji ekospalarni. Zakład powstanie przy ulicy Giedroycia na terenie dzielnicy XVIII Nowa Huta w Krakowie. 17 czerwca 2009 roku prezydent Jacek Majchrowski, wiceprzewodniczący rady miasta Bogusław Kośmider, prezes Krakowskiego Holdingu Komunalnego S.A. Marek Jaglarz, prezes Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Krakowie Ryszard Langer oraz Rada Dzielnicy XVIII Nowa Huta, która reprezentuje społeczność lokalną, w obecności przedstawicieli stowarzyszeń lokalnych podpisali umowę społeczną w formie deklaracji stron dotyczącą realizacji Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów w Krakowie oraz wykonywania zadań kompensacyjnych na terenie dzielnicy XVIII. Był to pierwszy przypadek w naszym kraju, kiedy samorząd zobowiązywał się do wykonania konkretnych przedsię-

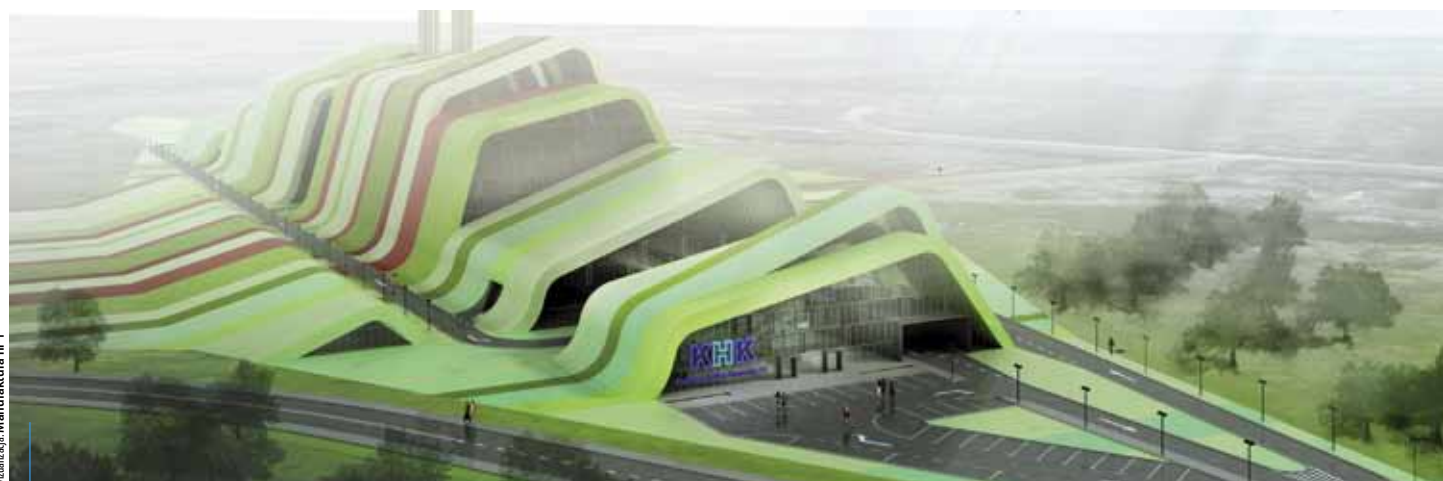
wzięć w zamian za zgodę społeczności lokalnej na realizację kontrowersyjnej inwestycji. Wspólnie z przedstawicielami mieszkańców dzielnicy XVIII opracowany został wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych, które towarzyszą budowie ekospalarni. Ich realizacja jest monitorowana przez zespół zadaniowy powołany przez prezydenta Krakowa, w skład zespołu wchodzi w równej liczbie przedstawiciele miasta i Rady Dzielnicy XVIII.

Ważnym krokiem do realizacji ekospalarni w Mogile było uzyskanie decyzji środowiskowej dla zakładu. Została ona wydana latem ubiegłego roku. Równolegle złożono wniosek o unijne dofinansowanie. Ze względu na strategiczny charakter projektu został on objęty procesem monitorowania stanu przygotowania oraz wsparciem doradczym w ramach inicjatywy JASPERS, realizowanej przez Komisję Europejską.

We wrześniu 2010 roku rozpisano konkurs na koncepcję architektoniczno-urbanistyczną spalarni. Postępowanie toczyło się przez dwa miesiące. Do złożenia prac zaproszono 33 pracownie projektowe. Ostatecznie wpłynęło 15 propozycji – jedna z przyczyn formalnych została odrzucona.

Wyboru zwycięskiej koncepcji dokonało jury konkursowe, w którym zasiadali przedstawiciele miasta, SARP oraz reprezentanci dzielnicy XVIII, a także członkowie organizacji i stowarzyszeń nowohuckich, które uczestniczyły w konsultacjach społecznych w sprawie budowy zakładu. Najlepsza okazała się propozycja pracowni Manufaktura nr 1 z Wrocławia.

Nowoczesna ekospalarnia będzie miała wydajność 220 tys. ton śmieci rocznie. Zakład będzie ostatnim elementem krakowskiego systemu gospodarki odpadami, a trafią tam jedynie te śmieci, których nie da się powtórnie wykorzystać. Zgodnie z planami rozpoczęcie budowy instalacji nastąpi w trzecim kwartale 2012 roku. Krakowska ekospalarnia powinna rozpocząć działalność na przełomie 2014 i 2015 roku.



Budowa nowoczesnego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów ma się rozpocząć w trzecim kwartale 2012 roku.

Jak sobie radzić z krocionogami?

Miasto przygotowało ulotki z informacjami, jak sobie radzić z tymi stawonogami. Polecono też służbom miejskim odpowiedzialnym za utrzymanie zieleni częstsze koszenie nieużytków w rejonach, gdzie pojawiają się krocionogi.



foto: Przemysław Szwabko / UMMK

Chęć wywozu krocionogów z posesji można zgłosić pod bezpłatnym numerem infolinii 800-11-22-11.

Jan Machowski

Opóźnienia krocionogów przekonał się w ubiegłym roku szczególnie mieszkańcy zachodnich osiedli Krakowa. Liczebności tego stawonoga sprzyjają wapienne podłoże i otwarte tereny trawiaste. Krocionogi doskonale czują się w miejscach, gdzie zaprzestano działalności rolniczej, na wszelkiego rodzaju nieużytkach, opuszczonych polach i łąkach.

Wędrujące krocionogi stają się uciążliwe dla człowieka. Sprawnie wspinają się po budynkach i przedostają do pomieszczeń, przez co stanowią problem natury estetycznej i sanitarnej, na co wpływ ma bez wątpienia nieprzyjemny zapach wydzielany przez krocionogi podczas obrony.

Jak zatem radzić sobie z obecnością tych niechcianych gości? W okresie wędrowek krocionogów, a więc od maja do lipca, zaleca się montowanie na ścianach budynków, na wysokości około 10 cm, odwróconych rynien lub innych profilowanych listew o gładkiej powierzchni. Wokół budynku można wkopać niski ekran ze sztywnej, gładkiej folii. Jego płaszczyzna powinna być lekko pochylona na zewnątrz i co najmniej o 10 cm przewyższać poziom gruntu lub trawnika.

Wskazane jest też codzienne sprzątanie i zamiatanie krocionogów. Uśmiercone wrzątkiem stawonogi, umieszczone w grubych foliowych workach, powinny trafić do spalarni odpadów poszpitalnych i weterynaryjnych. Chęć wywozu krocionogów można zgłosić pod bezpłatny numer infolinii 800-11-22-11.

W walce z krocionogami bardzo pomocne jest też regularne koszenie trawy. Pamiętajmy o usuwaniu roślinności ze ścian budynków, zabezpieczaniu miejsc składowania odpadów organicznych, a także likwidowaniu potencjalnych kryjówek krocionogów – miejsc ciemnych i wilgotnych, np. pod butwiejącymi deskami.

Równie istotne jest właściwe utrzymywanie terenów rolniczych lub przynajmniej wykaszanie oraz zaorywanie ugorów na pasach o szerokości kilku metrów, a także utrzymywanie rowów. To utrudnia krocionogom wędrowki i bytowanie. Z tego powodu służby odpowiedzialne za utrzymanie terenów zielonych mają w tym roku częściej kosić te miejsca, gdzie można się spodziewać intruzów. Dotyczy to terenów zarządzanych przez Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu oraz fundację Miejski Park i Ogród Zoologiczny w Krakowie.

Do zwalczania krocionogów nie zaleca się stosowania środków chemicznych. Ich skuteczność względem osobników dorosłych jest bardzo niska lub krótkotrwała, co wykazały przeprowadzone testy laboratoryjne i próby w kraju i za granicą. Preparaty chemiczne wykazują natomiast wysoką toksyczność względem innych zwierząt, także naturalnych wrogów krocionoga. Są wśród nich żaby, ropuchy, niektóre ptaki, jak szpak i cierniówka, a także jeże.

Poradnik, jak sobie radzić z krocionogami, dostępny jest w punktach obsługi mieszkańców, radach dzielnic i szkołach.

Ważne dla alergików

Wiosna to tradycyjnie pora alergii sezonowych. Prawie 40 proc. Polaków to alergicy.

Do października na Rynku Głównym w Krakowie prowadzony jest monitoring biologiczny. Komunikaty pyłkowe są aktualizowane dwa razy w tygodniu (wtorki i piątki) i zawierają informacje o aktualnym i prognozowanym stężeniu dla pyłku roślin alergizujących oraz zarodników grzybów.

Obecnie trwa główny sezon pyłkowy, w powietrzu występują ziarna pyłku traw, które są największym źródłem alergenów roślinnych w naszym kraju. Większość osób z alergią pyłkową jest uczulona na alergeny traw.

Sezon traw jest stosunkowo długi ze względu na to, że różne ich gatunki pyłują w różnych terminach (od kwietnia do września). Do słabych alergenów zawartych w ziarnach pyłku roślin zielnych zwanych popularnie chwastami zalicza się alergeny babki, szczawiu i pokrzywy. Natomiast pojawienie się pierwszych ziaren pyłku bylicy o silnych właściwościach alergizujących rozpoczyna tzw. okres letnio-jesienny sezonu pyłkowego z dominującym pyłkiem bylicy i ambrozji. Od czerwca wzrasta też stężenie zarodników grzybów, wysokie stężenia wahają się w zależności od typu zarodników. Do najsilniej uczulających zalicza się zarodniki Alternaria.

Monitoring stężenia cząstek biologicznych, w tym pyłku roślin i zarodników grzybów w powietrzu w rejonie Rynku Głównego w Krakowie prowadzony jest w ramach współpracy z Urzędem Miasta Krakowa przez Pracownię Alergologiczno-Immunologiczną Poradni Alergologicznej Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie i finansowany w całości z budżetu miasta Krakowa.

Aktualne informacje związane z monitoringiem stężenia cząstek biologicznych, w tym pyłku roślin i zarodników grzybów w powietrzu w rejonie Rynku Głównego w Krakowie, można również uzyskać pod numerem telefonu Całodobowej Informacji Medycznej: (12) 661-22-40.

(JD)

Komisje dialogu obywatelskiego

Niebawem w Krakowie swoją działalność będą mogły rozpocząć komisje dialogu obywatelskiego. Co i jak zmieni się w naszym mieście po wejściu w życie procedowanego aktualnie zarządzenia prezydenta w tej sprawie?



foto: archiwum MOWIS

Komisje dialogu będą m.in. konsultowały i współtworzyły dokumenty i projekty aktów prawnych.

Sylwia Drożdż

Komisje dialogu z powodzeniem działają już w Warszawie od 2005 roku i, jak dotąd, jest to jedyne takie miasto w Polsce. Tam – pod nazwą komisji dialogu społecznego (KDS) – funkcjonuje ich 28 przy jedenastu miejskich biurach, co wskazuje na wszechstronność i różnorodność tematyki, jaką się zajmują. Wśród nich są m.in. komisje dialogu społecznego: ds. architektury i planowania przestrzennego, edukacji, transportu, muzyki, kultury, ochrony zwierząt, przeciwdziałania alkoholizmowi, niepełnosprawności, dzieci i młodzieży, osób starszych i kombatantów, ochrony i promocji zdrowia, rekreacji, ochrony dziedzictwa kulturowego, równego traktowania, przeciwdziałania przemocy czy uniwersytetów trzeciego wieku. Istniejące zespoły nie mają zamkniętego katalogu zadań. Powstanie każdej nowej komisji może zainicjować co najmniej dziesięć organizacji pozarządowych (w Krakowie będzie ich osiem), które wspólnie wystąpią z taką inicjatywą do urzędu. W skład powołanego zespołu wchodzi: po jednym przedstawicielu zainteresowanych organizacji oraz przedstawiciele miasta. Charakter pracy komi-

sji polegający na współdziałaniu środowiska pozarządowego i urzędniczego powoduje, że są one podstawowym partnerem w wypracowywaniu innowacyjnych rozwiązań w poszczególnych dziedzinach zadań publicznych należących do miasta.

A w Krakowie...

...już niebawem będą mogły powstawać pierwsze komisje dialogu obywatelskiego. Czym się będą zajmować i jakie będą miały znaczenie dla mieszkańców Krakowa? Komisje dialogu to gremia inicjatywno-doradcze, które mogą trafniej definiować potrzeby środowiska lokalnego i mieszkańców oraz zgłaszać je organom administracji. Celem każdej komisji będzie polepszenie i podwyższenie efektywności działań kierowanych do mieszkańców miasta, także poprzez właściwe określanie potrzeb społecznych w danej dziedzinie (np. rewitalizacji, sportu, zdrowia, pomocy społecznej, kultury, środowiska itd.) oraz sposobu ich zaspokajania.

Rolą komisji dialogu obywatelskiego w Krakowie będzie m.in. konsultowanie i współtworzenie dokumentów i projektów aktów prawnych wydawanych przez władze miasta



w zakresie działalności danej komisji czy opiniowanie projektów dokumentów (planów, strategii, polityk, uchwał RMK etc.) związanych z priorytetowymi zadaniami publicznymi.

Konsultacje

Regulamin powoływania oraz zasad funkcjonowania komisji dialogu obywatelskiego w Krakowie powstawał w trybie konsultacji z organizacjami pozarządowymi z wykorzystaniem miejskiego portalu dla organizacji pozarządowych: www.ngo.krakow.pl. Wszystkie uwagi zgłoszone do projektu poddano dyskusji podczas spotkania konsultacyjnego z przedstawicielami NGO, które odbyło się 22 lutego 2011 roku w Miejskim Ośrodku Wspierania Inicjatyw Społecznych w Krakowie (MOWIS).

Rozmawiano wówczas o systemowych rozwiązaniach, zgłaszano i rozpatrywano poszczególne postulaty. W toku konsultacji wypracowano (aktualnie procedowany) projekt zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia regulaminu powoływania oraz zasad funkcjonowania komisji dialogu obywatelskiego.

Dokument ten po wejściu w życie otworzy nowe pole do współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi na zasadach samorządności i równości stron oraz woli współdziałania.

Podstawa prawna

Organizacje pozarządowe oraz miasto mogą tworzyć komisje dialogu obywatelskiego na mocy następujących zapisów:

- **Ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności organizacji pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. nr 96, poz. 873 z późn. zm.; art. 5 ust. 2 pkt 5)**
- **Uchwały nr CXI/1510/10 Rady Miasta Krakowa z 6 października 2010 r. w sprawie przyjęcia programu współpracy Gminy Miejskiej Kraków z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. nr 96, poz. 873 z późn. zm.), na rok 2011 (§ 5 ust. 4 pkt II).**

Z Wisły miasto wygląda inaczej

W sobotę 30 kwietnia rozpocznie się trzeci sezon rejsów Krakowskiego Tramwaju Wodnego (KTW), który jest już turystyczną atrakcją, a może stać się istotnym uzupełnieniem miejskiej sieci komunikacyjnej.

Jerzy Sasorski*

Z okazji tegorocznej inauguracji kursowania KTW Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie realizujący w imieniu miasta projekt „Turystyczny szlak żeglugi śródlądowej na rzece Wiśle w Krakowie” (finansowany z Europejskiego Funduszu Regionalnego w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007–2013) zaprasza mieszkańców podwawelskiego grodu i turystów na bulwar Czerwieński koło mostu Grunwaldzkiego, gdzie odbędzie się rodzinny piknik. W programie m.in. konkursy z nagrodami, parada statków, bezpłatne przejażdżki tramwajem wodnym.

Krakowski Tramwaj Wodny wśród pływających po Wiśle statków i łódek wyróżnia się charakterystycznym, coraz lepiej rozpoznawalnym logo, ma stały rozkład jazdy, oznakowane przystanki z pomostami. Podobnie jak w 2010 roku KTW będzie kursował na dwóch liniach: Flisacka (Salwator, u ujścia Rudawy do Wisły) – most Dębnicki (w pobliżu przystani kajakowej) – Paulińska (poniżej klasztoru na Skałce) – most Grunwaldzki (na prawym brzegu, od ul. Konopnickiej) – most Kotlarski (na prawym brzegu od ul. Zabłocie) – Galeria Kazimierz i w odwrotnym kierunku oraz Flisacka – Tynec i z powrotem. Operatorem KTW jest nadal firma Admirał, która na podstawie umowy z Gminą Miejską Kraków prowadzi tę działalność, przygotowuje rozkład jazdy i dba o regularność kursów, ustala – także w porozumieniu z gminą – ceny biletów.

Czym KTW różni się od pozostałych przevoźników świadczących usługi na Wiśle? – Konkurencja specjalizuje się w czym innym, nie zależy jej na tym, żeby pasażer z Galerii Kazimierz dostał się na Flisacką, tylko zabiera ludzi, urządza im półgodzinną wycieczkę, bierze za to kilkanaście złotych od osoby i na tym sprawa się kończy. W przypadku Krakowskiego Tramwaju Wodnego rozkładamy te akcenty na długość trasy, niższą cenę – 8 złotych za bilet normalny, 6 zł za ulgowy – a także walory poznawcze. Zwiedzanie Krakowa od strony wody jest zde-

cydowanie ciekawsze, gdy korzysta się z tramwaju wodnego, ponieważ płaci się mniej, a zobaczy się więcej. Podczas rejsów komercyjnych z reguły nie opowiada się klientom, dokąd płyną, co oglądają. My pokazujemy, gdzie znajduje się np. klasztor Norbertanek, dom, w którym podczas II wojny światowej mieszkał papież Jan Paweł II ze swym ojcem czy pałac Szyszko-Bohusza – podkreśla Krystian Przewłocki, właściciel firmy Admirał, operatora KTW.

W tym sezonie – od początku maja do końca września – KTW będzie promowany w środkach komunikacji miejskiej (Bus TV i Telewizja M), a także w centrach informacji i obsługi turystycznej poprzez spoty reklamowe, bezpłatne foldery i ulotki, które ułatwią mieszkańcom Krakowa i turystom atrakcyjne poznawanie naszego miasta z pokładu tramwaju wodnego. Już w 2009 roku, podczas swojego debiutu, Krakowski Tramwaj Wodny stał się wdzięcznym tematem dla dziennikarzy w czasie letniej kanikuly i miał wielu pasażerów. Właśnie to zachęciło Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie do

Rozkład jazdy KTW

Krakowski Tramwaj Wodny będzie odpływał w dni powszednie od poniedziałku do piątku co godzinę (z możliwością zwiększenia częstotliwości), a w sobotę, niedzielę i święta co 25 minut. KTW ma kursować w godz. 10.00–19.00. Ceny biletów pozostaną bez zmian. Szczegółowe informacje dotyczące cen biletów i rozkładu jazdy można znaleźć na stronie internetowej: www.ktw.krakow.pl.

przeprowadzenia w drugiej połowie sierpnia badań marketingowych. Klienci KTW chętnie wypełniali ankiety, dzielili się uwagami. W ten sposób powstał interesujący raport potwierdzający potrzebę takiej właśnie formy zwiedzania Krakowa. W pierwszej kolejności, według jego dotychczasowych użytkowników, Krakowski Tramwaj Wodny powinien być turystyczną atrakcją. Dlatego także w 2011 roku w ofercie znajdują się rejsy na odcinku Flisacka – Tynec pod jednym wszak warunkiem: że zbierze się minimum 8 chętnych na dany kurs.

W niedalekiej perspektywie KTW powinien stać się alternatywnym środkiem komunikacji miejskiej. Znajdą się w końcu tacy, którzy na zakupy w Galerii Kazimierz popłyną tramwajem wodnym z Salwatora czy okolic mostu Dębnickiego i wrócą w ten sam sposób. Trzeba do tego cierpliwie przyzwyczajać krakowian i turystów.

*rzecznik prasowy Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie



W sobotę 30 kwietnia rozpocznie się trzeci sezon rejsów Krakowskiego Tramwaju Wodnego.

Cracovia 3D w Krzysztoforach

Jak wyglądał niegdyś Kraków, co w ciągu stuleci zniknęło z mapy miasta, jak ewoluowała architektura krakowskiego Rynku – odpowiedzi na te pytania można znaleźć na wystawie „Cracovia 3D. Rekonstrukcje cyfrowe historycznej zabudowy Krakowa”.

■ **Marta Marek**

Wystawa prezentuje efekty prac prowadzonych systematycznie od 2005 r. w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa; celem prac było stworzenie wirtualnego obrazu (cyfrowa rekonstrukcja) dawnej zabudowy miasta.

Tematem ekspozycji jest kształt historyczny założenia urbanistycznego i zabudowy Krakowa. Ilustrują go rekonstrukcje wybranych zespołów budowli i pojedynczych obiektów architektury miasta, opracowane w postaci wirtualnych modeli przestrzennych. Obraz uzyskany za pomocą techniki 3D (trójwymiarowego modelowania) odtwarza stan Krakowa i dawnych miast sąsiadujących – Kazimierza i Kleparza wraz z przedmieściami, jurydykami i wsiami – z połowy XVII wieku oraz ewolucję zabudowy krakowskiego Rynku.

Ekspozycja składa się z dwóch części. Tematem pierwszej są rekonstrukcje architektoniczno-urbanistyczne całego zespołu miejskiego Krakowa z połowy XVII wieku. Zróżnicowaną pod względem rozmiarów, form i funkcji zabudowę zrekonstruowano w postaci brył odzwierciedlających zewnętrzne kształty. W tej części wystawy zaprezentowane zostały obrazy uzyskane przy użyciu techniki komputerowej i zgrupowane według tematów: urbanistyka, architektura sakralna Krakowa i fortyfikacje.

Drugą pod względem tematycznym część ekspozycji stanowi rekonstrukcja przemian architektonicznych krakowskiego Rynku następujących w ciągu kolejnych sześciu stuleci, od średniowiecza do końca okresu nowożytnego. Autorzy wystawy stawiają akcent na prezentację już nieistniejących obiektów i zespołów architektury lub zachowanych w stanie prze-



Wystawę „Cracovia 3D. Rekonstrukcje cyfrowe historycznej zabudowy Krakowa” będzie można oglądać w pałacu Krzysztoforów od 5 maja do 14 sierpnia.

kształconym. Ich modele cyfrowe powstały na podstawie różnorodnych źródeł – materialnych pozostałości, ikonografii i opisów.

Ekspozycji towarzyszą animacje komputerowe i projekcje filmów zrealizowanych w technice cyfrowej: „Cracovia AD 1650” – przedstawiający miasto w szczytowej fazie urbanistycznego i architektonicznego rozwoju okresu nowożytnego oraz „Cracovia. Origo”, który jest fabularyzowaną animacją filmową opowiadającą w krótkich sekwencjach o kształtowaniu się krakowskiego zespołu osadniczego i początkach Krakowa

Wystawę można oglądać od 5 maja do 14 sierpnia w pałacu Krzysztoforów, Rynek Główny 35.

XI Dni Tischnerowskie

Sesje naukowe i wykłady z udziałem wybitnych myślicieli, multimedialny spektakl „Ojczyzna Tischnera” z Ewą Kaim, Krzysztofem Globiszem i Jerzym Stuhrem, a także głośna lektura eseju „Chochoł sarmackiej melancholii” – to wszystko w programie rozpoczynających się dziś XI Dni Tischnerowskich.

■ **Beata Klejbuk-Goździalska**

Tematem przewodnim tegorocznej edycji jest patriotyzm. Jemu poświęcona będzie dwudniowa sesja naukowa „Twarze i maski patriotyzmu”, w której udział wezmą m.in. prof. Jerzy Szacki, prof. Zbigniew Stawrowski (w czwartek 28 kwietnia) oraz dr Ján Čarnogurský, prof. Bronisław Łagowski i prof. Dariusz Kosiński (w piątek 29 kwietnia). Gościem specjalnym będzie prof. Władysław Stróżewski, który w ramach cyklu Colloquia Tischneriana wygłosi wykład pt. „Problemy uczestnictwa”, a następnie

weźmie udział w „Jaskini filozofów”, gdzie „O ojczyźnie, miłości i innych sprawach” dyskutować będzie z dr. Jánem Čarnogurským – byłym premierem Słowacji – oraz z o. prof. Janem Andrzejem Kłoczowskim.

Po raz kolejny zostanie również wręczona Nagroda Znaku i Hestii, przyznawana w trzech kategoriach: „Myślenie według wartości”, „Nieszczęsny dar wolności” oraz „Polski kształt dialogu”. Spotkaniu z laureatami będzie towarzyszył wernisaż Mariana Gromady z cyklu „Byli, chłopcy, byli...” w Galerii Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej (PWST). Na scenie PWST odbędzie się także głośna lektura eseju ks. Józefa Tischnera „Chochoł sarmackiej

melancholii” w wykonaniu Romana Gancarczyka (czwartek 28 kwietnia).

W sobotę, ostatniego dnia imprezy, w Wyższej Szkole Europejskiej w Krakowie odbędzie się „Spotkanie filozoficzne młodych” z udziałem młodzieży szkół tischnerowskich, organizowane przez Stowarzyszenie Drogami Tischnera oraz Instytut Myśli Józefa Tischnera, we współpracy z WSE. Zwieńczeniem wydarzenia będzie spektakl multimedialny „Ojczyzna Tischnera”, przygotowany przez Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Krakowie z udziałem Ewy Kaim, Krzysztofa Globisza, Jerzego Stuhra oraz zespołu „Łopuśnianie”.

Jak co roku w ramach wydarzeń towarzyszących Dniom Tischnerowskim odbędzie się „Majówka tischnerowska szkół podstawowych i specjalnych” organizowana przez Szkołę Podstawową nr 153 w Krakowie. Myśli księdza Tischnera pojawią się również na ulicy Brackiej. Warto tam zajrzeć między godziną 21.00 a 2.00 (od 27 do 30 kwietnia) i zobaczyć rezultaty projektu realizowanego we współpracy z poetą Michałem Zabłockim.

Szczegółowy program dostępny jest na stronie: www.dni.tischner.pl.

„Uwikłanie” po krakowsku

„Uwikłanie”, najnowszy film Jacka Bromskiego, wchodzi na ekrany kin 3 czerwca. Uroczysta premiera odbędzie się w poniedziałek (30 maja) w Krakowie o godz. 19.00 w kinie Kijów.Centrum. Krakowskie Biuro Festiwalowe jest koproducentem filmu.

Karolina Grysiak

Niemal rok temu, 29 czerwca 2010 roku, Jacek Bromski rozpoczął w Krakowie zdjęcia do filmu „Uwikłanie”, którego scenariusz powstał na motywach głośnej powieści Zygmunta Miłoszewskiego pod tym samym tytułem. „Uwikłanie” to pasjonująca historia kryminalna, thriller z prawdziwego zdarzenia, z wartką akcją i zaskakującym zakończeniem. Akcja filmu oparta jest na śledztwie wokół zabójstwa pięćdziesięcioletniego mężczyzny, do zbrodni dochodzi podczas seansu terapeutycznego w zamkniętym zamku w Przegorzałach. Agata Szacka – młoda, ambitna prokurator wraz z komisarzem Smolarem z komendy wojewódzkiej policji krok po kroku zmiernają do rozwikłania zagadki, w której pasje, miłość i namiętność przeplatają się z ciemną stroną polityki, archiwami SB i niejasnymi motywacjami głównych bohaterów dramatu. Choć w powieściowym pierwowzorze akcja rozgrywa się w Warszawie, reżyser postanowił ją przenieść do Krakowa. Jak podkreślał w wywiadach, zamysł ten towarzyszył mu od początku, gdyż chciał po prostu „zrobić film o Krakowie”. Jacek Bromski znany jest przede wszystkim jako autor komedii. Wyreżyse-

rował m.in. filmy: „U pana Boga za piecem”, „Kariera Nikosia Dyzmy”, „To ja, złodziej”, „U pana Boga w ogródku”; jest także scenarzystą, producentem, a od 1996 roku prezesem Stowarzyszenia Filmowców Polskich.

Najnowszy film Bromskiego powstał w Studiu Filmowym Zebra. W obsadzie zobaczymy plejadę wybitnych polskich gwiazd, m.in. Maję Ostaszewską, Marka Bukowskiego, Olgierda Łukaszewicza, Andrzeja Seweryna, Krzysztofa Globisza, Krzysztofa Pieczyńskiego, Piotra Adamczyka, Danutę Stenkę, Krzysztofa Stroińskiego. Autorem zdjęć jest Marcin Koszałka, nagradzany m.in. za zdjęcia do filmów: „Pręgi”, „Rewers” czy „Senność”.

„Uwikłanie” to kolejna duża polska produkcja (dystrybutorem jest ITI Cinema) wspierana przez Krakowską Komisję Filmową. KKF zorganizowała miejsca na potrzeby planu zdjęciowego, koordynowała pracę służb miejskich zabezpieczających plan, a także zaplanowała i zrealizowała zmiany w organizacji ruchu na potrzeby planu zdjęciowego. W filmie zobaczymy m.in.: zamek w Przegorzałach, Mały Rynek, hotel Forum, Operę Krakowską, plac Szczepański, bulwary wiślane oraz Planty.



Z początkiem czerwca do kin wejdzie film Jacka Bromskiego „Uwikłanie”, którego akcja rozgrywa się w Krakowie.

w maju m.in.

balet do muzyki Gioacchino Rossiniego

Kopciuszek

4 maja oraz 4,5 czerwca
godz. 18.30



www.opera.krakow.pl

Stanisław Barańczak

Podróż zimowa

muzyka: Franz Schubert
inscenizacja i reżyseria: Józef Opalski



17, 19 maja, godz. 18.30

OPERA KRAKOWSKA
ul. Lubicz 48, 31-512 Kraków
Rezerwacja: tel. +48 12 296 62 62 (63)
fax: +48 12 296 62 68
e-mail: bilety@opera.krakow.pl

Juwenalia Krakowskie 2011

Koncerty, podczas których wystąpią najlepsze polskie zespoły, przedstawienia teatralne, konkursy i przemarsz barwnego korowodu na Rynek Główny – 16 maja rozpocznie się wielkie święto studentów, Juwenalia Krakowskie 2011. Wydarzenie przygotowują wspólnie studenci ze wszystkich krakowskich uczelni.



foto: Wiesław Makaj / UMK

W tym roku studenci przejmą władzę w Krakowie 16 maja.

Katarzyna Fiedorowicz-Razmus

Pamiętam, że dawniej juwenalia były wspólnym świętem wszystkich wyższych szkół w Krakowie, cieszę się, że wracamy do tej tradycji – mówił podczas konferencji prasowej prezydent Jacek Majchrowski. – Jako miasto dajemy studentom ogromny kredyt zaufania i wierzymy, że ich święto przebiegnie bez żadnych zakłóceń – dodał prezydent. Studenci przejmą władzę w Krakowie na tydzień: od 16 do 22 maja. Podczas juwenaliów wystąpią najlepsze polskie grupy muzyczne m.in. Hey, Coma, T.Love, Myslovitz, Lao Che, Raz Dwa Trzy, Strachy Na Lachy, Lady Pank, Big Cyc, Indios Bravos, Vavamuffin, Fisz Emade Tworzywo oraz znakomici artyści: Grzegorz Turnau, Andrzej Sikorowski, Monika Brodka, Paweł Kukiz, Ania Dąbrowska.

Zwieńczeniem tygodnia zabaw, wypełnionego koncertami, kabaretami, przedstawieniami teatralnymi, grami i konkursami, będzie przemarsz barwnego korowodu na Rynek Główny oraz przekazanie studentom przez prezydenta Krakowa Jacka Majchrowskiego symbolicznych kluczy do bram miasta.

Aby udowodnić, że studenci są jedną siłą, która ma wspólny cel – zorganizowanie bezpiecznej i atrakcyjnej imprezy – wszystkie krakowskie uczelnie podpisały „Deklarację juwenaliową” na rok 2011, która określa szczegółowo warunki współpracy sygnatariuszy.

Juwenalia w Krakowie każdego roku są wielkim wyzwaniem logistyczno-organizacyjnym. Studenci od lat współpracują z policją i strażą miejską. Zabezpieczenie medyczne zapewnia Krakowskie Pogotowie Ratunkowe oraz Scanmed, a w tym roku będzie także uzupełnione o karetkę, która została przekazana jako wsparcie dla organizatorów od Wojewody Małopolskiego Stanisława Kracika.

Ze służbami konsultowana jest m.in. trasa korowodu na Rynek Główny. Za korowodem idą pracownicy Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych i Dekoracji sp. z o.o., którzy dbają o to, żeby studenci nie zostawili po sobie żadnych śmieci. Ponad 100 wolontariuszy studenckiej służby informacyjnej będzie wspierać działania policji w szybkim przejściu korowodu przez arterie komunikacyjne. Organizatorzy prowadzą także akcję informacyjną wśród studentów dotyczącą regulaminu korowodu (m.in. bezwzględny zakaz spożywania alkoholu).

Juwenaliom towarzyszą KULTURALia – są to imprezy kulturalne, które odbywają się tydzień przed juwenaliami. Podczas KULTURALiów organizowane są przedstawienia teatralne, wystawy prac studentów, konferencje, koncerty itp.

Organizatorem Juwenaliów Krakowskich 2011 jest Porozumienie Samorządów Studentów Uczelni Krakowa (PSSUK). Porozumienie powstało w 1993 r. jako organ zrzeszający wszystkie samorzady studenckie krakowskich uczelni we wspólnym celu integracji krakowskiego środowiska akademickiego. W skład PSSUK wchodzi 18 samorządów. Obecnie PSSUK reprezentuje interesy około 190 000 studentów. Jego główną misją jest wpływanie na kształtowanie edukacji i ustaw dotyczących studentów. Przewodniczący PSSUK uczestniczy w Kolegium Rektorów Szkół Wyższych.

PSSUK zrzesza: Uniwersytet Jagielloński, Akademię Górniczo-Hutniczą, Uniwersytet Ekonomiczny, Politechnikę Krakowską, Wyższą Szkołę Ekonomii i Informatyki, Krakowską Akademię, Wyższą Szkołę Zarządzania i Bankowości, Akademię Muzyczną, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Akademię Sztuk Pięknych, Wyższą

Szkołę Europejską, Uniwersytet Pedagogiczny, Krakowską Wyższą Szkołę Promocji Zdrowia, Akademię Wychowania Fizycznego, Szkołę Wyższą im. Bogdana Jańskiego, Małopolską Wyższą Szkołę Zawodową, Państwową Wyższą Szkołę Teatralną.

Dodatkowe informacje o wydarzeniu są dostępne na stronie internetowej: www.juwenalia.krakow.pl.

Podczas
juwenaliów
wystąpią najlepsze
polskie grupy
muzyczne m.in.
Hey, Coma, T.Love,
Myslovitz, Lao
Che, Raz Dwa Trzy,
Strachy Na Lachy.

Od baraku do bastionu kultury

Gdzie można trafić na koncerty grup takich jak Kroke, Motion Trio, Trebunie Tutki; na wystawy, rekonstrukcje historyczne i szereg innych atrakcyjnych wydarzeń kulturalnych? W forcie 49! Osiedle Na Stoku w dzielnicy XVII Wzgórza Krzesławickie zapewne nie wszystkim krakowianom kojarzy się z podobnymi atrakcjami. A to właśnie tam znajduje się MDK Krzesławice – jeden z najprężniej działających domów kultury w Krakowie.

Jan Bińczycki

Wszystkie imprezy w tym roku organizujemy pod kątem jubileuszu 40-lecia działalności Młodzieżowego Domu Kultury Krzesławice – mówi Franciszek Dziadoń, dyrektor placówki. – Historia tej instytucji zaczęła się w 1971 r. od baraku budowlanego, który stał pusty po zakończeniu prac. W dekadę później przenieśliśmy się do pawilonu, a w 2000 r. zakończył się pierwszy etap prac remontowych w forcie. Przeszliśmy drogę od baraku kultury do fortu!

Wichry historii w Krzesławicach

Fort znajduje się pomiędzy dolinami Wisły i Dłubni, na wysokości około 50 m nad innymi rejonami miasta. To ważny strategiczny punkt. Dlatego w 1872 r. dowództwo CK armii wybrało je na miejsce usadowienia szarża. W latach 70. XIX wieku na oględziny fortu dwukrotnie przybył Jan Matejko zainteresowany znalezionymi tam glinianymi naczyniami „z czasów prehistorycznych”. W latach 1881–1886 dokonano rozbudowy. Kosztem 800 tys. koron austriackich powstał fort artyleryjski, którego zadaniem była obrona traktu proszowickiego oraz linii kolejowej do Kocmyrzowa. W 1885 r. w forcie nr 49 pełnił służbę Wincenty Witos, przyszły premier odrodzonej Rzeczypospolitej.

Fort Krzesławice był jednym z miejsc walk I wojny światowej (odpierano z niego wojska rosyjskie w ramach bitwy o Kraków 16–25 listopada 1914 r.). 30 listopada tegoż roku znalazł się pod intensywnym ostrzałem artyleryjskim. W listopadzie 1918 r. został przejęty przez polską administrację. Wykorzystywano go jako magazyn amunicji, a w 1928 r. kontrwywiad zamontował antenę do nasłuchu niemieckich radiostacji. W czasie drugiej wojny światowej fort stał się miejscem kaźni Polaków. Hitlerowcy rozstrzelali tam 440 osób. O zbrodni przypomina wzniesiony w 1957 r. pomnik obok zbiorowej mogiły na zapole fortu.

Po wojnie fort służył m.in. jako hotel robotniczy dla budowniczych Nowej Huty. Stopniowo popadał w ruinę. Uratowali go krzesławiccy radni. Nowy rozdział historii fortu przypomina Stanisław Madej, Przewodniczący Rady Dzielnicy XVII. – Starania zaczęły się w I kadencji, dzięki Stanisławowi Owcy, który był wtedy przewodniczącym i dyrektorowi Franciszkowi Dziadoniowi. Pomagał nam SKOZK i magistrat. Rada Dzielnicy XVII w miarę swoich możliwości finansowych i uprawnień wspomaga rewitalizację fortu. Środki przekazywane przez nas pełnią rolę koła zamachowego kolejnych remontów.

Pracownicy fortu 49 pełnią obowiązki nie tylko obsady „bastionu kultury”, ale także depozytariuszy pamięci o hitlerowskiej zbrodni. Praca w cieniu tragicznych wydarzeń musi stanowić poważne obciążenie. Dyrektor Franciszek Dziadoń przyznaje: – Tak, chciało się stąd uciec, ale w miarę nabywania wiedzy i świadomości o tym, co się stało w tym miejscu, zaczynałem rozumieć, że nie można pozwolić, żeby lokalna historia popadła w zapomnienie. Zwłaszcza że w okresie PRL chciano zatrzeć pamięć o tych wydarzeniach. Ktoś kiedyś powiedział, że na-

ród, który myśli o przyszłości, musi wspierać się o groby swoich bohaterów. My staramy się czynić to na skalę naszej społeczności. Odbywają się lekcje historii, współpracujemy ze szkołami. Z okrucich historii, fragmentów dokumentów wylaniają się biografie ofiar. Wielu z nich to byli zaangażowani obywatele, społecznicy. Musimy oddać cześć ich pamięci.

Stanie na straży pamięci jest niewątpliwie jednym z priorytetów MDK Krzesławice. Ale to nie tylko instytucja historyczna. Jak będą przebiegać tegoroczne obchody jej 40-lecia?

Dyrektor Dziadoń: – Robimy cztery wielkie wystawy fotograficzne. Teraz trwają „Plenery Jęgomoci” o warsztatach prowadzonych przez ks. Zbigniewa Pytla. Następną to „My i uczestnicy”. Jej część będzie można obejrzeć w holu magistratu.

Przewodniczący Madej: – Zgodnie z planami obchodów dwudziestolecia dzielnic organizujemy też konkurs „Moja dzielnica w obiektywie”.

– Obchodzimy 15-lecie współpracy z Lipskiem – dodaje dyrektor Dziadoń. – W maju jedziemy tam na turniej z grupą młodzieży.

Przewodniczący i dyrektor jeszcze długo wymieniają kolejne inicjatywy. Pozostaje tylko zaprosić czytelników na stronę internetową MDK Krzesławice, gdzie regularnie pojawiają się informacje o wszystkich wydarzeniach. Skąd taki urodzaj imprez i zajęć? Przewodniczący Madej: – Na placu przed fortem mieści się niemal 2000 osób. Na rozmaite spektakle i koncerty przyjeżdżają do nas nawet mieszkańcy Śródmieścia. Urządzamy turnieje sprawnościowe, w których biorą udział uczniowie z wszystkich dzielnic nowohuckich i pobliskich gmin. Szkoda marnować takie możliwości. Na terenie naszej dzielnicy są trzy duże forty. Sądzę, że to, co dzieje się w siedzibie MDK, może stanowić pewien pomysł na rewitalizację wielu innych cennych obiektów należących do twierdzy Kraków.



Dziedziniec fortu 49.

Solidna marka od 750 lat

Ambicją radnych VI kadencji jest wielokierunkowa modernizacja miasta oraz przyspieszenie gospodarczego rozwoju. W ostatnich numerach dwutygodnika KRAKÓW.PL szeroko informowaliśmy o działalności Komisji Innowacji i Rozwoju RMK. Nadszedł czas na diagnozę radnego **Janusza Chwajola**, Przewodniczącego Komisji Mienia i Przedsiębiorczości RMK, z którym rozmawia Jan Bińczycki.



foto: Jan Bińczycki / UMK

Janusz Chwajol – absolwent Wydziału Prawa i Administracji UJ, przedsiębiorca, rzemieślnik. W latach 1997–2001 prezes Izby Rzemieślniczej w Krakowie, starszy Cechu Rzemiosł Budowlanych, członek Rady Starszych Bractwa Kurkowego. W RMK od 2006 r. przewodniczący komisji mienia i przedsiębiorczości. Oprócz tego pracuje w komisjach infrastruktury oraz rozwoju i innowacji.

Proszę wskazać, które zdanie jest prawdziwe. Zdanie A: Kraków wspaniale się rozwija, powstają filie wielkich koncernów, które dają pracę setkom młodych ludzi, mamy niezłą koniunkturę w turystyce i usługach. Zdanie B: Kraków, siedziba kilku filii międzynarodowych korporacji, które mogą za kilka miesięcy wyprowadzić się dalej na wschód, a drobne i średnie przedsiębiorstwa toczą walkę o przetrwanie, zanika rzemiosło, firmy o często przedwojennych tradycjach.

Janusz Chwajol: Ludzie w Krakowie są dynamiczni. W naszym mieście działa ponad sto tysięcy firm. Czasy się zmieniają i można zaobserwować tendencję wypychania tradycyjnej przedsiębiorczości z centrum miasta na peryferia. Kraków staje się miastem banków, gastronomii, sieci telefonicznych etc. To jest ogólnosiwiatowa tendencja w rozwijających się miastach, ale bez zachowania lokalnego kolorytu wspaniałych firm z tradycjami np. zakładów witraży, kapeluszników, antykwariatów, usług szewskich, lutników Kraków traci to, co

przez wieki stanowiło o jego sile. Rada miasta działa na rzecz zachowania tych walorów, obok prężnie rozwijającej się działalności gospodarczej w innych sektorach. Pod koniec poprzedniej kadencji podjęliśmy uchwałę o wspieraniu tzw. branż zanikających. Komisja Mienia i Przedsiębiorczości RMK inicjuje wiele tego typu rozwiązań.

Oczywiście, nie mamy nic przeciwko rozwijającym się sieciom, ale nie znaczy to, że muszą mieć siedziby w Rynku Głównym. Makdonaldyzacja to nie jest właściwy kierunek. Nie jestem wrogiem hamburgerów, ale nie trzeba ich sprzedawać na Rynku. Ważniejsze są wspaniałe krakowskie antykwariaty, pracownie lutnicze czy inne tradycyjne branże.

A jak wychodzimy z międzynarodowego kryzysu? Czy coś drgnęło w krakowskiej gospodarce?

JC: Od kilku lat widać rozwój branż, na które wcześniej nie zwracano uwagi. Przede wszystkim outsourcing, czyli obsługa księgową, kadro-

wa, informatyczna. Kilka lat temu to było marginalne zjawisko. Dziś się rozwija, powstają nowe miejsca pracy, nowe biurowce w okolicach ul. Lublańskiej, przy rondzie Nowomłyńskim. I to jest pozytywne. Tradycyjne firmy mają jednak problemy. Chcemy pogodzić jedno i drugie, żeby szeroko pojęta działalność usługowa zachowała swoje miejsce. I stąd różne zapisy w Krakowskim Programie Wspierania Przedsiębiorczości uchwalonym pod koniec V kadencji.

Jakie są plany na bieżącą kadencję? Mamy nową Komisję Rozwoju i Innowacji RMK, której zadania trochę się pokrywają z tą strukturą, której Pan przewodzi.

JC: W tamtej kadencji była Komisja Mienia i Rozwoju Gospodarczego RMK. W tej jest Komisja Mienia i Przedsiębiorczości RMK uzupełniona o Komisję Innowacji i Rozwoju RMK. To dobrze, bo systemy inteligentnego miasta, nowoczesne technologie są nam potrzebne. Ta komisja kontynuuje pewne sprawy, które myśmy zaczęli np. powołanie strefy aktywności gospodarczej w Nowej Hucie. Trzy lata temu zaczęliśmy konsultacje z panem Edwardem Nowakiem, twórcą tej koncepcji. Wtedy nie udało się tego przeprowadzić. Dziś we współpracy z prezydentem Krakowa radni ponownie propagują ten projekt i mam nadzieję, że to drugie podejście zaowocuje nowymi miejscami pracy w perspektywie najbliższych lat. To nie jest sprawa do załatwienia w miesiąc, to kwestia 2–3 lat.

Wiele się ostatnio mówi o szkolnictwie zawodowym. Jaką rolę odegrają takie szkoły w rozwoju gospodarki?

JC: To poważny problem. Proces zaczął się pod koniec lat 90. od reformy ministra Handkego, który zaniedbał szkolnictwo zawodowe. To się niestety utrwaliło i np. tnie się o 40% dotacje na praktyki zawodowe. Za parę lat niektóre zawody mogą zniknąć i będziemy musieli sprowdzać z zagranicy hydraulików lub murarzy. Mówimy oczywiście o problemie w skali kraju. A Niemcy, Austria, Szwajcaria wspierają kształcenie zawodowe. Kilkunastoletni uczeń otrzymuje tam w czasie praktyki 800 euro pochodzących z dotacji rządu, landu, miasta etc. Może dojść do tego, że młodzi ludzie będą wyjeżdżać na Zachód, żeby uczyć się zawodu.

A jak wypadamy na tle innych miast? Co Kraków oferuje inwestorom?

JC: Solidną markę. Szykujemy tereny pod inwestycje, poprawiamy infrastrukturę. Trzeba przezwyciężyć zapóźnienia w tych dziedzinach. Kraków postawił na przedsiębiorczość już ponad 750 lat temu. Teraz musimy zrobić to samo.

Zostawmy podatki w Krakowie

Rada Miasta Krakowa zaapelowała do mieszkańców naszego miasta zameldowanych w innych miejscowościach, aby wskazali Kraków jako miejsce płacenia podatku PIT.

Małgorzata Kubowicz

Zgodnie z argumentacją projektodawców rezolucji według różnych danych w Krakowie mieszka od kilkudziesięciu do stu kilkudziesięciu tysięcy mieszkańców niezameldowanych w mieście i niepłacących podatków PIT. Mieszkając i pracując w Krakowie, spędzają w nim większość swojego życia, korzystając z miejskiej infrastruktury i transportu oraz usług tutejszych urzędów. Zachęcenie niezameldowanych miesz-

kańców do wskazania Krakowa jako miejsca płacenia podatku PIT dałoby naszemu miastu nawet kilkudziesięciomilionowy zastrzyk finansowy, a to pozwoliłoby finansować inwestycje.

Apel do mieszkańców w formie rezolucji referował Bogusław Kośmider, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa. – Mają Państwo możliwość płacenia podatku w miejscu zamieszkania niezależnie od miejsca zameldowania. Jeśli wasze podatki pozostaną w Krakowie, skorzystamy na tym wszyscy. Dla wszystkich, którzy tu mieszkają i tu pra-

cują, będzie wygodniej, lepiej i bezpieczniej. Prosimy, aby Państwo wskazywali urzędy skarbowe w Krakowie jako miejsca płacenia podatku PIT.

Przekonanie mieszkańców do zmiany miejsca płacenia podatku PIT nie będzie łatwe. Potrzebna będzie szeroko zorganizowana akcja promocyjna. W niedalekiej przyszłości zostanie zaproponowany i wdrożony plan działań zmierzający do zwiększenia liczby osób płacących podatki w Krakowie. Według projektodawców znacznie zwiększy to dochody do budżetu miasta. – Początek drogi, jak zostać prawdziwym krakusem? Prosta odpowiedź: płacąc w Krakowie podatki – mówi Bogusław Kośmider i dodaje: Bycie krakusem to oprócz praw i oczekiwań także obowiązki, jak płacenie podatków. Trzeba obudzić w sobie lokalny patriotyzm. Niech się dzieje dobrze tam, gdzie jesteśmy. Mamy na to wpływ.

Podjęta rezolucja ma przekonać do zmiany miejsca płacenia podatku tych, którzy jeszcze nie złożyli zeznania podatkowego w tym roku. Aby to zrobić, wystarczy jedynie wypełnić aktualizację NIP-3.

Kalendarium Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa i wiceprzewodniczących

11 kwietnia

- Uroczystość 66. rocznicy wyzwolenia hitlerowskich więzień i obozów koncentracyjnych, cmentarz Rakowicki (zaproszenie: Przewodniczący Małopolskiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych).
- Prezentacja książki „Historia idealistki” autorstwa pierwszej damy Gruzji E. Roelofs, Dom Polonii, Rynek Główny 14 (zaproszenie: Stowarzyszenie „Most do Gruzji”).

13 kwietnia

- Spotkanie z okazji Świąt Wielkanocnych, sala Portretowa UMK (zaproszenie: Zarząd Małopolskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie).

14 kwietnia

- Prezentacja 68. Tour de Pologne UCI World Tour, sala obrad RMK (zaproszenie: Dyrektor Generalny Lang Team Sp. z o.o. oraz Prezydent Miasta Krakowa).

14-15 kwietnia

- Seminarium pt. „Woda podgrzewana ciepłem sieciowym – finansowanie inwestycji, efektywne wdrażanie zmian”, Jaworze k. Bielska-Białej (zaproszenie: MPEC S.A. w Krakowie).

15 kwietnia

- Uroczyste zakończenie służby Komendanta Miejskiego Policji w Krakowie insp. Wacława

- Orlickiego, sale Dietla i Portretowa UMK (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa, Małopolski Komendant Wojewódzki Policji).
- Uroczystości upamiętniające pierwszą rocznicę śmierci Wiesława Wody, cmentarz Rakowicki, bazylika Mariacka (zaproszenie: Zarząd Wojewódzki PSL).
- Uroczystości 71. rocznicy zbrodni katyńskiej, ul. Dietla 30 (zaproszenie: Stowarzyszenie Rodzin Ofiar Katyńia Polski Południowej w Krakowie).
- 42. Festiwal Małych Form Teatralnych – gala festiwalowa, Teatr Groteska (zaproszenie: II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Krakowie).

16 kwietnia

- I Świąteczny Ogólnopolski Turniej Szachowy Przedszkolaków, os. Zielone 27 (zaproszenie: Samorządowe Przedszkole nr 96 „Pod Świerkami”).
- Mecz o Mistrzostwo Europy Dywizji 1B: Polska – Holandia, stadion Hutnika, ul. Ptaszyckiego 4.



foto: Jan Biliński / UMK

16–17 kwietnia

- Jubileuszowy X Cracovia Maraton, Błonia (zaproszenie: Prezydent Miasta Krakowa).

18 kwietnia

- Finał Szkoły Debaty, sala obrad RMK.
- Spotkanie wielkanocne, sala konferencyjna ul. Rakowicka 29 (zaproszenie: dowódca 2. Korpusu Zmechanizowanego).
- Msza św. oraz koncert „10 kwietnia in memoriam”, bazylika Mariacka (zaproszenie: przewodniczący komitetu organizacyjnego obchodów rocznicy śmierci Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego i towarzyszących mu osób w katastrofie lotniczej 10 kwietnia 2010 roku).

20 kwietnia

- I Ogólnopolska Konwencja Przewodniczących Rad Gmin, Powiatów, Sejmików Województw, PKiN – Warszawa (zaproszenie: Federacja Regionalnych Związków Gmin i Powiatów, Konwent Przewodniczących Sejmików Wojewódzkich RP, Rad Miast Wojewódzkich, Rad Powiatów).

29 kwietnia

- Uroczystość z okazji 10. rocznicy nadania imienia Szkole Podstawowej nr 153 im. ks. prof. J. Tischnera, ul. Na Błonie 15 d (zaproszenie: społeczność Szkoły Podstawowej nr 153).

Krakowianie, pomóżcie!

Jedną z najbardziej zasłużonych krakowskich organizacji charytatywnych – Stowarzyszenie Filantropów im. Bröra Hanssona – od ponad trzydziestu lat pomaga krakowskim instytucjom medycznym, rodzinom i osobom niepełnosprawnym. Dziś to stowarzyszenie potrzebuje naszej pomocy. Apelujemy do czytelników gazety KRAKÓW.PL o wsparcie działalności organizacji.

Jan Bińczycki

Stowarzyszenie działa z inicjatywy Zofii i Zdzisława Żelaznych od 1997 r. Jednak początki pracy Żelaznych na rzecz krakowian sięgają lat 70. Stowarzyszenie rozwinęło się dzięki współpracy z Brörem Hanssonem – szwedzkim filantropem, Honorowym Obywatelom Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa.

Święty Mikołaj z Lund

Tak o Hanssonie (1914–2008) mówili przyjaciele i liczni krakowianie, którym udzielił pomocy. Przydomek zawdzięczał nie tylko dobremu sercu, ale także charakterystycznej długiej, siwej brodzie. Od 1978 r. dzięki jego staraniom szpitale, domy dziecka, szkoły i osoby prywatne zaczęły otrzymywać niezbędny sprzęt rehabilitacyjny i medyczny, którego brakowało w chylącym się ku upadkowi PRL-u: były to specjalne „wieloczynnościowe łóżka ortopedyczne”, lekarstwa, strzykawki, igły, szczepionki, odżywki dla niemowląt, mleko w proszku, materiały opatrunkowe, wózki inwalidzkie; wszystko, co wtedy było tak trudno zdobyć. – Dostaliśmy też 60 000 ławek szkolnych – wylicza Zofia Żelazny, która wraz z mężem zaczęła pomagać Hanssonowi w dystrybucji darów. – To był piękny przejaw ludzkiej dobroci i solidarności. Nasza współpraca trwa do dzisiaj. W Szwecji mieszka wielu ludzi dobrej woli, mamy przyjaciół aż pod sam krąg polarny – uśmiecha się pani Zofia.

Przez wiele lat polskim i szwedzkim wolontariuszom udało się przekazać potrzebującym sporo nowoczesnego sprzętu ortopedyczno-rehabilitacyjnego. Pomoc obejmowała także skomplikowane operacje w szwedzkich szpitalach. Dzięki nim udało się uratować życie przynajmniej kilkunastu polskim dzieciom. W uznaniu zasług stowarzyszenia władze miasta nagrodziły Zofię i Zdzisława Żelaznych medalem Cracoviae Merenti. Wcześniej, 2 lipca 1993 r., podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa przyznano Świętemu Mikołajowi

z Lund tytuł Honorowego Obywatela Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa. Odebrał go w znakomitym towarzystwie Edwarda Raczyńskiego, Wacława Jędrzejewicza, Stanisława Maczka, Adama Bienia. Żadna inna uroczystość nadania honorowego obywatelstwa nie zebrała tak wielkiego tłumu widzów. Obawiano się, czy sala obrad im. Stanisława Wyspiańskiego zmieści wszystkich gości, w tym przede wszystkim osoby, którym pomogło Stowarzyszenie Filantropów im. Bröra Hanssona.

Budowanie mostów przez Bałtyk

Po śmierci Zdzisława Żelaznego pani Zofia musiała przejąć większość obowiązków związanych z pracą Stowarzyszenia Filantropów im. Bröra Hanssona. I współpraca ze szwedzkimi partnerami nie słabnie. – Mamy mnóstwo sprzętu: przyrządy do nauki chodzenia dla ludzi po wylewach, specjalne łóżka, kule, laski, chodziki, wózki dla dzieci od 2 do 16 lat, które przekazujemy wszystkim potrzebującym. Często nawet pracownicy NFZ kierują do nas chętnych – zapewnia Zofia Żelazny. – Jednocześnie współpracujemy ze stroną szwedzką, współorganizując przyjazdy młodzieży z regionów, które nam pomagają. Szwedzkie Ministerstwo Edukacji wprowadziło przepis, wedle którego każdy z uczniów szkół średnich musi choć raz odwiedzić Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau. To kilkanaście grup rocznie. Szwedzcy uczniowie przyjadą do nas w maju, czerwcu, a do końca roku zbierze się pewnie jeszcze z 10 grup. Pomagamy też w organizacji wymian szkolnych. Ta praca jest równie ważna. To budowanie mostów przez Bałtyk – podkreśla pani Zofia.

Stowarzyszenie potrzebuje pomocy. Przeżywa kłopoty finansowe i organizacyjne. – W stanie wojennym mogliśmy działać spontanicznie, jako grupa ludzi dobrej woli, teraz czasy się zmieniły – mówi Zofia Żelazny. – Mamy problem z opłaceniem wynajmu lokalu przy ul. Smolki, z opłatami za transport, części zamienne i media. Potrzebu-



Logo Stowarzyszenia Filantropów im. Bröra Hanssona.

na jest pomoc sponsorów. Stowarzyszenie szuka wolontariuszy, którzy nie boją się odpowiedzialnej pracy. Potrzebujemy pomocy w transporcie, remontach w naszym magazynie sprzętu przy ul. Smolki, potrzebujemy wolontariuszy.

Bogusław Kośmider, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa, kilka tygodni temu rozesłał do mediów prośbę o informacyjne wsparcie działalności Stowarzyszenia Filantropów im. Bröra Hanssona. Dziś mówi: – Najważniejsza rzecz, jaką możemy zrobić dla honorowych obywateli miasta, odznaczonych Cracoviae Merenti oraz dla nominowanych do innych miejskich nagród i wyróżnień (a tych państwo Żelazny otrzymali od czasu odrodzenia samorządu niemal cały garnitur), to wspomóc ich szlachetną działalność. Rada Miasta Krakowa od lat wspiera Stowarzyszenie Filantropów im. Bröra Hanssona na różne sposoby, m.in. poprzez patronat nad jego akcjami przyznawany przez kolejnych przewodniczących RMK. Samorząd nie może jednak zapewnić wszystkich form pomocy, dlatego pragnę zwrócić się z prośbą do firm i osób prywatnych. Spłaćmy wspólnie nasz honorowy dług.

Stowarzyszeniu od wielu lat pomaga m.in. Zespół Szkół Mechanicznych nr 2 im. Kazimierza Górskiego, którego uczniowie w ramach praktyk remontują sprzęt rehabilitacyjny, i kilka innych instytucji oraz osób prywatnych. – Przyjmujemy każdą formę pomocy – mówi Zofia Żelazny. – Musimy kontynuować dzieło Świętego Mikołaja z Lund.

Stowarzyszenie Filantropów im. Bröra Hanssona bezpłatnie wypożycza sprzęt inwalidzki, w każdy czwartek w godz. 17.00–19.00 przy ul. Smolki 9. Informacja pod numerem tel. 507 274 615 (z wyjątkiem dni świątecznych). Nr konta: Kredyt Bank S.A. III O/Kraków 80 1500 1979 1219 7001 5729 1219.

Radni z bliska

Wśród zawodów, w których na co dzień pracują radni miasta Krakowa VI kadencji zdecydowanie wygrywa medycyna. Z radnym **Jerzym Friedigerem** o problemach opieki medycznej i miłości do miasta, podróżach i fotografii rozmawia Jan Bińczycki.



fot. archiwum prywatne

Jerzy Friediger – z zawodu lekarz. Przewodniczący Okręgowej Izby Lekarskiej. Radny klubu Przyjazny Kraków, przewodniczący komisji zdrowia, profilaktyki oraz uzdrowiskowej. Pracuje także w komisjach praworządności oraz kultury, promocji i ochrony zabytków. Lekarz ekspedycji polskich himalaistów. Miłośnik Krakowa i podróży, pasjonat fotografii.

W czasie posiedzenia Rady Miasta Krakowa można by zwołać prawdziwe konsylium lekarskie. Jak Pan sądzi, skąd to zamiłowanie lekarzy do działalności społecznej? Czy to kontynuacja Dietlowskiej tradycji?

Jerzy Friediger: Jest kilka powodów. Sprawy ochrony zdrowia to jedno z najważniejszych dla mieszkańców zagadnień. Poza tym wszyscy jesteśmy osobami, które robią więcej, niż się od nich wymaga. A wreszcie: pojawił się apolityczny klub. Kwestie ochrony zdrowia niezbyt dobrze komponują się z polityką.

Jak ocenia Pan stan opieki zdrowotnej w naszym mieście? Wiem, że to temat na więcej niż jeden wywiad...

JF: To jest temat rzeka!

Wobec tego zapytam o detal. O biurokrację, która zdaje się coraz bardziej oddzielać pacjentów od lekarzy...

JF: Przepisy są coraz mniej przyjazne pacjentom. Coraz więcej formalizacji, coraz dziwniejsze zarządzenia, pacjentom trudno jest poruszać się w tej rzeczywistości. Trudno zakładać, że każdą głupotą wynikającą z ministerialnych zarządzeń pracownicy będą mogli nadrobić swoimi dobrymi chęciami. To zaczyna być niemożliwe. Lekarze i personel medyczny to ostatnie ogniwo w kontaktach z pacjentami. To oni są obwiniani przez chorych za nie swoje decyzje. Jeśli obecny pakiet ustaw zdrowotnych wejdzie w życie, sytuacja może się stać dramatyczna. Trzeba zaprowadzić porządek, spełnić oczekiwania pacjentów i dopiero wtedy reformować.

A jak krakowscy radni mogą przyczynić się do poprawy tej sytuacji? Jak dużo zależy od lokalnego szczebla? Niedawno podczas sesji odbyła się głośna debata na temat postępowania NFZ, której rezultatem była rezolucja adresowana do rządu...

JF: Centralizacja decyzji jest rzeczą przerażającą. Pamiętamy oplakane skutki centralnego planowania. Skutki tej centralizacji w NFZ są straszne. Przykładem niech będzie decyzja o likwidacji gabinetów stomatologicznych w szkołach. Coś takiego nie może się zdarzyć w cywilizowanym kraju, a u nas się zdarzyło. Mało tego, zlikwidowano gabinety w czterech szkołach specjalnych!

Samorząd nie może zastąpić Narodowego Funduszu Zdrowia i płacić za świadczenia zdrowotne. Może wspierać rozmaite działania prozdrowotne, co czyni np. poprzez pomoc szpitalom lub programy profilaktyczne, których w Krakowie jest całkiem sporo. Natomiast to, że zdanie wojewody, prezydenta miasta czy rady miasta nic nie znaczy dla urzędników NFZ, skłania mnie do jednoznacznej opinii na temat stanu opieki zdrowotnej. Sądzę, że jedynym sposobem na jej poprawę jest następująca zmiana: to władze lokalne będą określać swoje potrzeby i zgodnie z nimi otrzymywać pieniądze od NFZ, który został powołany do tego, żeby finansować świadczenia, a nie je organizować.

Chciałbym zapytać o Pańskie priorytety w VI kadencji. Czy zamierza się Pan całkowicie oddać sprawom ochrony zdrowia?

JF: To naturalnie mój najważniejszy priorytet, z racji wykształcenia i wykonywanego zawodu. W tej dziedzinie jest dużo do zrobienia. Ale mam oczywiście także inne cele. Pracuję także w Komisji Praworządności RMK oraz Komisji Kultury, Promocji i Ochrony Zabytków RMK.

Powiedział Pan, że lubi „robić więcej”, niż się od Pana wymaga. Wróćmy do powodów zaangażowania w sprawy miasta. Za co lubi Pan Kraków?

JF: Ja Kocham Kraków! To moje miasto. Tu się urodziłem, podobnie jak moi rodzice i dziadkowie. Chodziłem do znakomitego V Liceum Ogólnokształcącego. Dyrektorem był wtedy pan profesor Wnuk, wielki miłośnik Krakowa. Organizowano wówczas międzyszkolne konkursy wiedzy o Krakowie, w których brałem udział. Dzięki temu wiem, że nie ma piękniejszego miasta na świecie.

A mówi to Pan, dysponując dobrym materiałem porównawczym, bo zdaje się, że jedną z Pańskich pasji są podróże.

JF: Jako lekarz wypraw alpinistów miałem możliwość zwiedzić część Azji. Byłem w Himalajach i trzykrotnie w Pakistanie. Ale to tylko część moich zainteresowań. Uwielbiam też fotografię, choć nie jestem profesjonalistą. Zrobiłem mnóstwo zdjęć, mam bardzo obszerne archiwum. Zrobienie udanego zdjęcia daje mi ogromną satysfakcję. Najbardziej lubię portrety i zdjęcia sytuacyjne.

Niespokojna Wielkanoc 1909 roku

Na początku dwudziestego wieku krakowskie gazety ukazujące się po Wielkanocy prawie każdego roku informowały o wyczynach kieszonkowców, którzy wykorzystując tłok panujący na emausie, polowali na zegarki i portfele krakowian.



foto: Wiesław Majka / UMK

W budynku dawnego więzienia św. Michała, w którym pierwszego dnia Świąt Wielkanocnych 1909 roku doszło do tragicznego w skutkach buntu, mieści się dzisiaj Muzeum Archeologiczne.

Michał Kozioł

Również w 1909 roku krakowscy doliniarze, czyli kieszonkowcy, byli bardzo aktywni. Nie próżnowali także amatorzy towaru wyłożonego na odpustowych kramach. W ręce czujnej policji wpadła elita krakowskich kieszonkowców. Zatrzymano między innymi: Abrahama Brandstädtera, Jana Kantowicza i Adama Saniternika oraz wielu innych fachowców „o lepkich rękach”. Jednak prawdziwe dramatyczne, bulwersujące Kraków wydarzenia rozegrały się dzień wcześniej, w Wielką Niedzielę. Jedno z nich miało miejsce na Kazimierzu, drugie w więzieniu św. Michała.

Zamieszki na Kazimierzu

Kazimierskie wydarzenia, które bez przesady można nazwać zamieszkami, rozpoczęły się w niedzielny wieczór. Tego dnia na ulicach Krakowskiej, Bożego Ciała i Józefa panował szczególnie ożywiony ruch. „Czas” pisał później, że snujące się wówczas po Kazimierzu postacie „była to zbieranina wszelkiego gatunku opryszków, złodziei i awanturników, których dni świąteczne wywabily z nor i skrytek przedmiejskich,

a pokrewieństwo zawodu złączyło w bandy, które od rana zapelniały szynkownie kazimierskie”. Szczególnie liczne grono bywalców „szynkowni” zgromadziło się na chodniku na ulicy Bożego Ciała. Przechodzący ulicą trzej „żołnierze policyjni”, czyli młodzi ludzie odbywający w policji obowiązkową służbę wojskową, choć nie byli wtedy na służbie, zażądali, żeby tłum się rozszedł i nie tarasował chodnika. Reakcją były wyzwiska i groźby, a niejaki Izrael Selzer, znany krakowskiej policji i mający opinię niebezpiecznego złodzieja, uderzył jednego z żołnierzy policyjnych kijem w twarz. Pomimo zmiażdżonego nosa policjant nazwiskiem Litwicki dobył szabli i zaczął się bronić. Tłum rzucił się na policjantów, których obalono na ziemię, bito i kopano. Na pomoc kolegom nadbiegli inni funkcjonariusze, napastników było jednak zbyt wielu i byli zbyt agresywni. W efekcie poraniono i pobito policjantów: Lewandowskiego, Litwickiego, Magierę, Mohra i Romanika. Spośród napastników najbardziej poszkodowany był Izrael Selzer, który „otrzymał dwie do 12 centymetrów długie rany na głowie, trzecie cięcie zadano mu w skroń, a czwarte pozbawiło go całego wielkiego palca u lewej ręki”. Pobicie policjan-

tów najwyraźniej zachęciło „oprysków, złodziei i awanturników”, do atakowania wszystkich ludzi w mundurach. Ofiarą ich agresji padł podoficer artylerii Franciszek Dziedzic, którego pokłuto nożami oraz pozbawiono szabli i czapki. Dzielny unteroficer bronił się, ale nie mógł dać rady sześciu uzbrojonym w noże napastnikom. Dziedzic trafił do garnizonowego szpitala, a jedyny ujęty przez policję napastnik, czyli Mojżesz Grün, do aresztu „Pod telegrafem”.

Cela numer 84

Prawdziwa tragedia zakończona śmiercią rozegrała się pierwszego dnia Świąt Wielkanocnych 1909 roku w więzieniu św. Michała. Minęło już południe, gdy pełniący służbę na pierwszym piętrze dozorca Jan Świstuszak usłyszał dźwięk dzwonka elektrycznego. Od pewnego czasu w starym krakowskim więzieniu na polecenie wiedeńskiego ministerstwa sprawiedliwości zamontowano te nowoczesne urządzenia. Od tego czasu więźniowie mogli wzywać strażników – nie bez ironii pisał o tym konserwatywny „Czas” – jak goście hotelowi służbę. Dzwoniono z celi numer 84. W więzieniu panowała uzasadniona opinia, że na pierwszym piętrze siedzą „grubsze ryby”. Cela numer 84 miała komplet, czyli czterech przymusowych lokatorów, a były to postacie nie lada. Niewątpliwie wybitniejszą spośród nich był Roman Bilski, używający także nazwiska Barcicki. Przybył on z zaboru rosyjskiego. Podawał się za bojowca, członka jakiejś niesprecyzowanej do końca organizacji rewolucyjnej. Władze rosyjskie oskarżały Bilskiego o przestępstwa pospolite, w tym o trzy morderstwa, w związku z czym wystąpiły o jego ekstradycję. Jednak wydanie Bilskiego na razie nie było możliwe, gdyż wcześniej musiał on stanąć przed krakowskim sądem. Był bowiem oskarżony o udział w napadzie rabunkowym. Wydarzenie to miało miejsce 18 grudnia 1908 roku. W podkrakowskich Paczółtowicach zamordowano wówczas trzy osoby: małżonków Salomeę i Maurycego Ferberów, paczółtowickich karczmarzy oraz ich służącą Magdalenę Mrozkównę. Bilski wiedział, że śledztwo – które prowadził słynny inspektor Karcz, prawdziwy krakowski Sherlock Holmes – zakończono, termin rozprawy został już wyznaczony i że może się spodziewać najgorszego. Zachowywał się agresywnie i głośno oświadczał, że wydostanie się z więzienia, choćby „po kryminale miały latać ludzkie mózgi”. Oprócz niego w celi numer 84 siedzieli: Jakub Orkisz, znany również jako Bebkowicz, oskarżony o morderstwo, Jan Gelysz, także morderca oraz Gustaw Oficyał, złodziej przyłapany na próbie zachwałej kradzieży.

Bunt w więzieniu

Usłyszawszy dzwonek, dozorca Świstuszak otworzył drzwi celi, wszedł do środka i zapytał, czego więźniowie sobie życzą? Bilski z dzban-

kiem w ręku poprosił o wodę. Dozorca wypuścił Bilskiego, aby mógł on nabrać wody ze znajdującego się na korytarzu kranu, odwrócił się i w tym momencie więzień Orkisz zarzucił mu na szyję skręcony ręcznik. Zaczęła się walka. Orkisz dusił strażnika, a Bilski usiłował odebrać mu klucze. Dwaj pozostali więźniowie nie brali udziału w walce. Na szczęście dla siebie Świstuszak zdążył krzyknąć. Krzyk usłyszał znajdujący się na drugim piętrze dozorca Leon Pasemków. Było to szczęśliwy zbieg okoliczności, że jeszcze był na swoim posterunku, gdyż z uwagi na święta miał skończyć służbę o godzinie dwunastej. Bilski wiedział, że w świąteczny dzień będzie w więzieniu niewielu strażników i dlatego podjął próbę ucieczki w pierwszy dzień świąt. Pasemków odważnie wpadł do celi. Odtrącił napastników, wyrwał tracącego przytomność kolegę z rąk więźniów i wyciągnął na korytarz. Bilski i Orkisz zatrzasnęli drzwi do celi. Następnie, jak pisały gazety: „z wielkim hałasem zabarykadowali się od wewnątrz meblami kaźni (tak wówczas nazywano więzienne cele), zburzyli oszalowanie klozetu ustępowego, znajdującego się w każdej kaźni i uzbrojeni w grube deski z gwoździem, stanęli w drzwiach na straży”. W planowaną ucieczkę zaangażowani byli zapewne także więźniowie z sąsiednich cel, gdyż cały korytarz zaczął rozbrzmiewać hałasem. Bito

w drzwi, krzyczano. Na miejscu zjawił się naczelnik więzienia Waclaw Příbyl, który uznał, że bunt musi być natychmiast stłumiony. Wezwał więc Bilskiego i Orkisz przez okienko w drzwiach, aby zrezygnowali z oporu i odsunęli tarasujące drzwi deski. W odpowiedzi Bilski wykrzyknął: „Kto wejdzie, trupem padnie!”. Strażnikom udało się jednak z trudem otworzyć wejście do celi. W trakcie tego jeden z nich został uderzony deską. Naczelnik ostrzegł więźniów, że w razie dalszego oporu każe użyć broni. Mimo tego ostrzeżenia Bilski i Orkisz nie ustąpili. W tej sytuacji Příbyl, któremu zależało na szybkim uspokojeniu więzienia, postanowił wejść do celi i próbował przekonać buntowników do poddania się. Asekurować go miał strażnik Wincenty Wolański. Przed wejściem naczelnik polecił Wolańskiemu strzelić na postrach do wnętrza celi. Wolański wykonał rozkaz. Twierdził później, że rzeczywiście chciał tylko przestraszyć więźniów i strzelił tak, aby w nikogo nie trafić. Nie jego więc winą było, że Bilski rzucił się nagle ku drzwiom, aby uderzyć wchodzącego naczelnika i został trafiony w głowę. Kula przeszła przez czaszkę, niszcząc mózg. W tej sytuacji przybyły na miejsce lekarz więzienny doktor Jankowski nie był w stanie udzielić żadnej pomocy. Bilski zmarł po kilkunastu minutach. Bunt został uspokojony. Władze sądowe rozpoczęły dwa śledz-

twa. Jedno dotyczyło Jakuba Orkisz, którego oskarżono o: „zbrodnię usiłowania morderstwa” oraz o „zbrodnię gwałtu publicznego, spełnioną przez pogroźki i udaremnienie czynności urzędowych zarządcy więzień”. Drugie, skierowane przeciwko Wincentemu Wolańskiemu, miało wyjaśnić, czy nie popełnił on „nadużycia z bronią”. Orkisz, mający w perspektywie ekstradycję do Rosji i szubienicę, był chyba nawet zadowolony z takiego obrotu sprawy. Śledztwo przeciwko strażnikowi Wolańskiemu zostało szybko zamknięte, gdyż „nie znaleziono podstawy”.

Poświęteczne krakowskie gazety opisywały obszernie tragiczne wydarzenie, jakie rozegrało się w więzieniu św. Michała. Pierwsze informacje były – jak się to często zdarza – bałamutne i przekłamane. W kilkanaście dni później przed krakowskim sądem toczył się proces Jakuba Goryla, który razem z Bilskim popełnił zbrodnię w Paczółtowicach. Rozprawa rozpoczęła się 27 kwietnia. Od morderstwa, które popełniono 18 grudnia poprzedniego roku, upłynęły więc nieco ponad cztery miesiące. Sama rozprawa trwała dwa dni. Cesarsko-królewski wymiar sprawiedliwości działał szybko. Był także surowy. Goryla skazano na karę śmierci. Jego współnik Roman Bilski uniknął szubienicy za cenę zgonu od kuli strażnika więziennego.

Kalendarium krakowskie

28 kwietnia

1687 – rajcy miasta Kazimierza postanawiają sprawić nową chorągiew miejską oraz buławę dla burmistrza. Na chorągwi – za którą zapłacono 211 złotych polskich i 12 groszy – po jednej stronie znajduje się święty Stanisław i herb królewski, zaś po drugiej Stanisław Kazimierczyk i herb miasta Kazimierza.

29 kwietnia

1798 – Karol Wothe, dyrektor krakowskiego niemieckiego teatru, potajemnie wyjeżdża z miasta. Pozostawia spore długi (samemu zespołowi jest winien 394 floreny i 50 krajcarów) oraz małą córkę imieniem Lina. Dziewczynką opiekują się początkowo aktryzy, później umieszczona zostanie u panien bernardynek w Staniątkach.

30 kwietnia

1850 – Kolej Krakowsko-Górnośląska (zwana przez większość akcjonariuszy Krakau-

Oberschlesische Eisenbahn) zostaje upaństwowiona.

1 maja

1912 – dowódcą stacjonującej w Krakowie 12. Brygady Artylerii mianowany zostaje pułkownik Tadeusz Rozwadowski, który – mimo opinii wojskowego niepewnego politycznie – nie waha się nawiązać kontakty z polskim ruchem niepodległościowym.

2 maja

1914 – na sesji rady miejskiej radny Ignacy Daszyński wyraża ubolewanie, „że buduje się w Krakowie 50-ty czy 60-ty z rzędu kościół, a o budowie domu ludowego zapomniano”.

3 maja

1889 – w magistracie zorganizowano bankiet (!) z okazji ekshumacji szczątków Rosjan poległych za czasów konfederacji barskiej.

5 maja

1813 – wbrew rozkazom Napoleona wojsko polskie, liczące już tylko około 15 tysięcy żołnierzy, opuszcza Kraków, aby przez Mogilany, Wadowice, Białą i Cieszyn dotrzeć do Saksonii. Książę Józef twierdzi, iż tylko w ten sposób może uratować „garść ludzi całkowicie oddanych, którzy inaczej byłiby w ciągu doby zniszczeni bez celu i pożytku”.

6 maja

1543 – odbywają się zaślubiny Zygmunta Augusta i Elżbiety Austriacki. Młody król jest zdumiewająco obojętny dla siedemnastoletniej żony. Krąży plotka, że przyczyną oziębłości królewskiej jest Weissówna, urodziwa krakowianka.

7 maja

1780 – delegacja miasta Kazimierza udaje się do Wieliczki, aby podziękować cesarzowi Józefowi II za wrócenie Kazimierzowi wsi Zabłocie.

Gmina Miejska Kraków i Skarb Państwa oferują do sprzedaży

w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niezabudowane nieruchomości gruntowe, przeznaczone pod inwestycje usługową, hotelową, mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną, garaże, lokale użytkowe, lokale mieszkalne, strychy do adaptacji, oraz nieruchomości gruntowe zabudowane budynkami przeznaczonymi do generalnego remontu.

Treść ogłoszeń o przetargach wraz z mapą lokalizacji zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa: www.bip.krakow.pl (zakładka Finanse i mienie/Nieruchomości miasta Krakowa).

Szczegółowe informacje o nieruchomościach przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta, ul. Kasprowicza 29, tel. (12) 616-98-08, (12) 616-98-09, w godzinach pracy urzędu.

W maju planowane są do sprzedaży w trybie przetargu:

1. nieruchomości zabudowane budynkami użytkowymi:

- o pow. użytkowej budynku 1519,80 m kw. położna przy ul. Królewskiej 6, w której Skarb Państwa ma udział wynoszący 64/320 części, pozostałe udziały stanowią własność Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, przedmiotem przetargu będzie cała nieruchomość, przetarg odbędzie się 9 maja 2011 r.
- o pow. użytkowej budynku 334,66 m kw. położona przy ul. Halickiej 3, przetarg odbędzie się 10 maja 2011 r.
- o pow. użytkowej budynku 1255,43 m kw. położona przy ul. Rękawka 32, przetarg odbędzie się 10 maja 2011 r.
- przy ul. Rękawka 24, w której Gmina Miejska Kraków ma udział wynoszący 8/10 części, przetarg – 10 maja 2011 r.
- lokal mieszkalny o pow. 70,16 m kw. położony w budynku przy ul. Sarego 11, przetarg odbędzie się 26 maja 2011 r.
- strychy do adaptacji w budynku przy ul. Retoryka 26, ul. Szujskiego 6, przetarg 10 maja 2011 r.
- niezabudowane nieruchomości gruntowe przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową

jednorodziną położone przy ul. Pod Szańcami i Tetmajera oraz pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną przy al. 29 Listopada; przetargi 10 i 26 maja 2011 r., przy ul. Górnickiego przetarg 17 maja 2011 r.

- pod usługi przy ul. Wysockiej przetarg 10 maja 2011 r., przy ul. Rzemieślniczej, Krzemienieckiej, Igołomskiej, przetarg 26 maja 2011 r.

Przeznaczone zostały również do sprzedaży nieruchomości z przeznaczeniem pod:

- budowę hotelu przy ul. Starowiślniej działka o powierzchni 0,1176 ha
- zabudowę mieszkaniową wielorodzinną przy ul. Dąbskiej działka o powierzchni 0,0584 ha, przy ul. Estery działka o powierzchni 0,0467 ha
- zabudowę mieszkaniową jednorodziną przy ul. Przegorzalskiej – cztery działki o pow. około 6 arów każda, przy ul. Stawowej działka o pow. 0,4833 ha, przy ul. Siemomysła dwie działki o pow. około 4 ary każda.

Przetargi zostaną przeprowadzone w czerwcu i lipcu 2011 r.

Aktualności w planowaniu przestrzennym Krakowa Najważniejsze informacje z zakresu planowania miejscowego

PRZYSTĄPIENIE DO SPORZĄDZENIA

Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Centrum Nowej Huty” – termin składania wniosków do planu do 15 czerwca 2011 r.

WYŁOŻENIE DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

Ponowne projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rybitwy – Północ” od 26 kwietnia do 26 maja 2011 r. w Biurze Planowania Przestrzennego UMK, ul. Sarego 4, w godzinach: poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki 10.00–12.00 oraz środy 14.00–16.00. Termin składania uwag do 9 czerwca 2011 r.

Dyskusja publiczna nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie planu – w zakresie wprowadzonych zmian – 19 maja 2011 r. w budynku UMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4, sala obrad, godz. 15.00.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „TS Wisła” od 18 kwietnia do 19 maja 2011 r. w Biurze Planowania Przestrzennego UMK, ul. Sarego 4, w godzinach: poniedziałki, wtorki, środy i piątki 10.00–12.00 oraz czwartki 14.00–16.00. Termin składania uwag do 2 czerwca 2011 r.

Ponowne projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Osiedle Łokietka” od 14 kwietnia do 18 maja 2011 r. (z wyjątkiem 22 kwietnia

i 2 maja) w Biurze Planowania Przestrzennego UMK, ul. Sarego 4, w godzinach: poniedziałki 14.00–16.00, od wtorku do piątku 8.00–10.00. Termin składania uwag do 1 czerwca 2011 r.

Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Czyżyny – Łęg” od 11 kwietnia do 13 maja 2011 r. (z wyjątkiem 22 kwietnia i 2 maja) w Biurze Planowania Przestrzennego UMK, ul. Sarego 4, w godzinach: wtorki 14.00–16.00, poniedziałki, środy, czwartki i piątki 12.30–14.30. Termin składania uwag do 27 maja 2011 r.

Projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Rejon Fortu Skała II” (odbyło się od 28 marca do 27 kwietnia 2011 r.) – termin składania uwag do 11 maja 2011 r.

Ogłoszenia opublikowano 11 i 18 marca oraz 1, 8 i 15 kwietnia 2011 r. w „Gazecie Wyborczej”, a także w formie obwieszczeń rozmieszczonych w budynkach Urzędu Miasta Krakowa oraz na stronie internetowej: <http://planowanie.um.krakow.pl>.

Szersze informacje dotyczące planowania przestrzennego – w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej: www.bip.krakow.pl, w zakładce POLITYKI, PROGRAMY – Planowanie Przestrzenne oraz na stronie Biura Planowania przestrzennego UMK: <http://planowanie.um.krakow.pl>.

Biuro Planowania Przestrzennego UMK

NAGRODY MIASTA KRAKOWA 2011

Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski wręczy w 2011 roku Nagrody Miasta Krakowa. Nagrodami zostaną uhonorowane konkretne dokonania lub całokształt dokonań w kategoriach indywidualnych i zespołowych obejmujących następujące dziedziny:

- kultura i sztuka – w zakresie twórczości literackiej, teatralnej, muzycznej, plastycznej i filmowej oraz w dziedzinie działalności kulturalnej w Krakowie, a także w zakresie upowszechnienia kultury Krakowa w kraju i za granicą
- nauka i technika – w zakresie prac naukowo-badawczych, edytorskich, projektowych, konserwatorskich, nowych rozwiązań procesów technologicznych oraz za osiągnięcia dotyczące organizacji i zarządzania
- sport – za wybitne osiągnięcia w zawodach rangi mistrzostw Europy, świata, olimpiady, za ustanowienie rekordów oraz wybitne przyczynienie się do rozwoju, upowszechnienia i propagowania kultury fizycznej i sportu na terenie Krakowa
- za prace dyplomowe – wyróżnienia dla absolwentów krakowskich szkół wyższych za szczególnie wartościowe prace.

Preferowane będą dokonania mające pośredni lub bezpośredni związek z Krakowem poprzez osobę kandydata, miejsce dokonania lub powstania pracy oraz jej tematykę. W przypadku prac dyplomowych nagrody będą przyznane za prace w dziedzinie nauki i techniki, kultury i sztuki, sportu, turystyki i rehabilitacji, powstałe w Krakowie i dotyczące Krakowa, obronione w 2010 roku.

Formularze wniosków o nagrody można pobrać w kancelarii magistratu, pl. Wszystkich Świętych 3-4, stanowisko nr 6 oraz z Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa: www.bip.krakow.pl.

Uwaga! Osoby fizyczne nie mogą wnioskować o przyznanie nagród.

Wnioski wraz kompletem dokumentów należy składać w kancelarii magistratu, pl. Wszystkich Świętych 3-4, stanowisko nr 6. Termin składania wniosków upływa 30 czerwca 2011 roku (decyduje data złożenia wniosku). Szczegółowe informacje: tel. (12) 616-19-20 w Wydziale Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK.



Muzeum Historyczne Miasta
Krakowa

muzeomania

wiosna 2011 marzec-czerwiec



Dla dzieci:

Akademia Małego Odkrywcy

Spotkania odbywają się raz w miesiącu (w niedziele) o godz. 11.00, obowiązuje rezerwacja miejsc, tel. 12 422-15-04. Wstęp 5 zł

- 10.04.2011 **Lata dwudzieste, lata trzydzieste...**
Fabryka Emalia Oskara Schindlera, ul. Lipowa 4
- 8.05.2011 **Żądza pieniądza, czyli rzecz o numizmatach**
Pałac Krzysztofy, Rynek Główny 35
- 12.06.2011 **O Nowej to Hucie piosenka**
Dzieje Nowej Huty, os. Stoneczne 16

Konkurs o tytuł Małego Króla Kurkowego

28.05.2011 odbędzie się jubileuszowa, 10. edycja konkursu, Celestat, ul. Lubicz 16

Dla dzieci i młodzieży niedowidzącej:

Kraków naprawdę dla wszystkich

Spotkania odbywają się raz w miesiącu o godz. 12.00, obowiązuje rezerwacja miejsc, tel. 12 422-15-04. Wstęp bezpłatny. Liczba uczestników ograniczona do 20.

- 13.04.2011 **O kulturze i zwyczajach Żydów krakowskich**
Piotr Figiela, Stara Synagoga, dla dzieci powyżej 13 lat
- 18.05.2011 **Prezentacja wystawy statwej Dom mieszczkański**
Katarzyna Bury, Kamienica Hipolitów
- 8.06.2011 **Broń biata na przestrzeni dziejów**
Piotr Hapanowicz, Pałac Krzysztofy

Dla młodzieży:

Zagraj w Kraków Interaktywne spacery edukacyjne

Spacery odbywają się raz w miesiącu (w niedziele) o godz. 12.00. Start w Fabryce Emalia Oskara Schindlera, ul. Lipowa 4. Zalecany wiek uczestników – od 12 lat. Wstęp bezpłatny

- 17.04.2011 **Śladami nastolatki. Krakowskie getto we wspomnieniach Haliny Nelken**
- 15.05.2011 **Oczami lekarza. Krakowskie getto we wspomnieniach Aleksandra Bibersteina**
- 12.06.2011 **Dzieciństwo wśród murów. Krakowskie getto we wspomnieniach Stelli Müller-Madej**

Dla seniorów:

Muzealna Akademia 60+

Spotkania odbywają się w zawsze w drugą środę miesiąca, o godz. 17.00, z wyjątkiem spotkania 31.03.2011. Wstęp bezpłatny

- 13.04.2011 **Wit Stwosz**
Grażyna Lichończak-Nurek, Sala Fontany, Pałac Krzysztofy
- 11.05.2011 **Oskar Schindler**
Monika Bednarek, Fabryka Emalia Oskara Schindlera
- 8.06.2011 **Jozef Dietl**
Bożena Urbańska, Sala Fontany, Pałac Krzysztofy



Dla wszystkich:

Salon pod Faetonem

Spotkania odbywają się raz w miesiącu (w soboty) o godz. 15.00, Sala Fontany, Pałac Krzysztofy. Wstęp bezpłatny

- 9.04.2011 **Tablica ruska Józefa Hakowskiego**, Aleksandra Radwan
- 7.05.2011 **W pracowni świętego Eligiusza. O złotocnej tablicy krakowskiego cechu złotników**, Katarzyna Moskal
- 11.06.2011 **Kolekcja numizmatów Katkowskich**, Danuta Radwan

Spotkania bronioznawcze

odbywają się raz w miesiącu (w niedziele) o godz. 10.00, Sala Fontany, zbrojownia, Pałac Krzysztofy. Wstęp bezpłatny

- 3.04.2011 **Łuk czy kusza? Z problematyki broni miotającej**
Grzegorz Szymanowski
- 8.05.2011 **O zbroi rycerskiej**, Łukasz Walas
- 5.06.2011 **Jak się konserwuje broń**, Dominik Dziadusz

Muzeum bez granic,

czyli spotkania tematyczne z kustoszem w Muzeum i z przewodnikiem miejskim poza Muzeum. Program przygotowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Przewodników Miejskich w Krakowie.

Spotkania odbywają się w soboty o godz. 12.00, obowiązuje rezerwacja miejsc, tel. 12 422-15-04. Wstęp bezpłatny

- 16.04.2011 **Dzielnica żydowska na Kazimierzu**
Eugeniusz Duda, Stara Synagoga
- 21.05.2011 **Szlak świętych i błogostawionych**
Michał Grabowski, Sala Fontany, Pałac Krzysztofy
- 18.06.2011 **Stanisław Wyspiański**
Małgorzata Pałka, Sala Fontany, Pałac Krzysztofy

Spotkania z VIP-em (Very Interesting Person)

Spotkania odbywają się raz w miesiącu o godz. 12.00, Dom Zwierzyniecki, ul. Królowej Jadwigi 41. Wstęp bezpłatny

- 16.04.2011 **Przez Krowodrzę na Prądnik Biały**, Mariusz Bembenek
- 21.05.2011 **Moje Półwie Zwierzynieckie**, Mieczysław Czuma
- 25.06.2011 **Piękno Starego Prokocimia**, Grażyna Fijałkowska

Krakowskie kolokwium,

czyli debaty na ważne tematy z historii Krakowa

- 13.04.2011 Debata o mitach Nowej Huty: **Czy Kraków potrzebuje Nowej Huty**, Dzieje Nowej Huty

informacja:

tel. 12 422-15-04
edukacja@mhk.pl
www.mhk.pl



EL DERWID - plamy na słońcu

Koncert Piosenek Kabaretowych

Wizje szlagierów Witolda Lutosławskiego
pisanych pod pseudonimem Derwid

ElettoVoce

Cezary Duchnowski

komputer, fortepian

Agata Zubeł głos

2010 - „Fryderyk” w kategorii muzyka współczesna za płytę CASCANDO
2005 - Paszport Polityki za rok 2004

& Andrzej Bauer

wiolonczela

Bilety: 35 pln

Punkty sprzedaży:

ŚOK, ul. Mikołajska 2, II p. pokój 21, tel.: (12) 422-19-55, w. 24;

Info Kraków: ul. św. Jana 2, tel.: (12) 421-77-87

rezerwacja: bilety.sok@poczta.fm, pon.-pt. godz. 8.00-16.00

Organizator:

Śródmiejski Ośrodek Kultury

Prowadzenie:

Wacław Krupiński

Autorzy cyklu:

Monika Dudek, Łukasz Lech, Wacław Krupiński

29.05.2011

godz. 19.00

PWST w Krakowie

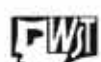
ul. Straszewskiego 21-22

Cykl Koncertów
KINO, KABARETY I ŚPIEW

Sponsorzy



Partnerzy



Patroni medialni



WWW.KRAKOW.PL

Organizatorzy



Śródmiejski
Ośrodek Kultury